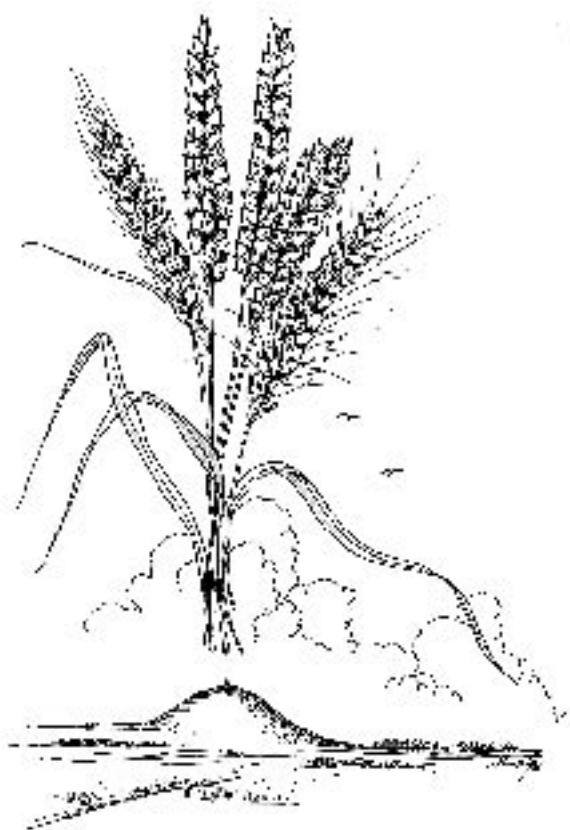

ZEMĚDĚLSKÁ PŮDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

Kč 15,–

1 září
2002-3
65. ročník

Pšenice obecná / Pšenica obyčajná
(*Triticum aestivum*)

OBSAH

O velké vodě z Vodňan.....	4
Rezortní odborné vzdělávání	5
Nové vzdělávací aktivity Agroinstitutu	7
České zemědělství a postavení zemědělských škol v něm ...	8
Zámery, ciele a poslanie Asociácie riaditeľov SOU a vedúcich SPV v rezorte pôdohospodárstva na Slovensku	9
Bude zemědělské školství silný celek?	11
NÚOV informuje	16
Aký bol tohtoročný Agrokomplex	17
140 let zemědělského školství v Chrudimi.....	18
Netradičný experiment v SOUP Stará Ľubovňa.....	20
Několikerá setkání na hradě Krakovci.....	21
Mistrovství České republiky mistrů OV SOU lesnických ještě žije.....	23
37. ročník finále Zlaté podkovy v Humpolci	24
Vyšší odborná škola ještě vyšší	24
Podzimní svátek Flory Olomouc HORTIKOMPLEX 2002.....	25
Václav Kuhn.....	25
Stanislav Varga	27

Časopis pro zemědělské, lesnické, zahradnické,
potravinářské a rybářské vzdělávání

Časopis pre poľnohospodárske, lesnícke, záhradnícke,
potravinárske a rybárske vzdelávanie

Vážení čtenáři,

jsem rád, že Vám mohu v době, ve které jsme byli v souvislosti s nedávnými katastrofálními záplavami všichni vystaveni spíše nepříznivým zprávám, podat informaci, jak se domnívám, o změně prospěšné, která souvisí s dalším vydáváním časopisu Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola.

Ústav zemědělských a potravinářských informací Praha¹ totiž převzal – pro zajištění své nově rozšířené koncepce – od zaniklého Institutu výchovy a vzdělávání MZe ČR část odborníků na zabezpečení technické, projekční a koordinační podpory odborného a dalšího odborného vzdělávání v rezortu ministerstva zemědělství. Přitom z hlediska potřeb školských zařízení považují obousměrný tok informací mezi zemědělskými školami, učiteli, univerzitami – na straně jedné a naším pracovištěm spolu s výzkumnou základnou Ministerstva zemědělství ČR a případně dalšími subjekty na straně druhé – za velmi důležitou cestu otevírající se vzájemné spolupráce.

Protože jsem byl přesvědčen, že tuto činnost je možné nejnázorněji zabezpečit vydáváním periodika v tištěné i elektronické formě, vstoupil jsem do jednání a nakonec se dohodl se Sdružením zemědělských, lesnických a potravinářských škol, rybářské školy a školních hospodářství, tedy s dosavadním vydavatelem nyní již tradičního titulu Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola, o poskytnutí práva vydávat časopis a používat zmíněný titul.

Předpokládám, že časopis Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola, jehož první číslo pod novým vydavatelem máte právě před sebou, zůstane i nadále zaměřen na odborné vzdělávání v oblasti své působnosti, a to jak na úpravu na povolání, tak i na celoživotní odborné vzdělávání, a zároveň se stane pro zmíněné školy a školská zařízení nepostradatelným zdrojem potřebných informací. Navíc doufám, že časopis bude pro dnes již bývalá školská zařízení rezortu Ministerstva zemědělství ČR i určitou náhradu za jejich s Institutem zaniklý měsíčník Institut informuje. V tomto směru s potěšením očekávám obnovu spolupráce autorů i nad pracovníků integrovaných středních škol a středních odborných učilišť.

Úspěšná byla také jednání završená uzavřením smlouvy o spolupráci na vydávání časopisu Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola mezi naším Ústavem a Agroinstitútem Nitra, který je vzdělávacím, poradenským a kongresovým zařízením Ministerstva pôdohospodárstva SR. A tak časopis bude i nadále přinášet poznatky nejen ze slovenského zemědělského školství, ale i více informací o vzdělávacích projektech a dalších aktivitách Agroinstitútu.

Proto pište, faxujte, telefonujte, e-mailujte, tedy kontaktujte nás na adresách uvedených na obálce časopisu. V elektronické podobě najdete časopis Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola na webových stránkách na adrese www.agronavigator.cz

PhDr. Jan Rydlo
editel ÚZPI

¹ Ústav vznikl z rozhodnutí ministra zemědělství 1. 1. 1993 sloučením federálního Ústavu vědeckotechnických informací pro zemědělství a Střediska technických informací Výzkumného ústavu potravinářského průmyslu. Následně byla v roce 1994 připojena Národní agentura pro zemědělský výzkum. Od konce roku 2001 do dne zániku Institutu výchovy a vzdělávání MZe ČR 31.3. 2002 přešel postupně některé kompetence a odborné pracovníky z oblasti vzdělávání a jeho podpory.

Zemědělská škola - Pôdohospodárska škola po novom

Na základe spoločných rokovaní zástupcov Agroinštitútu Nitra a Ústavu zemědělských a potravinářských informací Praha došlo medzi zúčastnenými inštitúciami k podpisu dohody o spoločnom vydávaní časopisu Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola.

Počnúc šk. rokom 2002/2003 časopis Agrospektrum vydávaný pod hlavičkou Agroinštitútu Nitra ako titul zanikne, pričom však jeho obsahová náplň bude súčasťou periodika Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola.

Preto touto cestou žiadame všetky stredné školy pôdohospodárskeho zamerania na Slovensku, ktoré majú záujem informovať širokú verejnosť o všetkých svojich aktivitách v oblasti odborného vzdelávania, aby svoje príspevky naďalej posielali na adresu Agroinštitútu Nitra (kde je kontaktnou osobou Mgr. Daniela Janková). Tu prejdú redakčnou úpravou a budú sa centrálnie zasielať do pražskej redakcie, ktorá bude kompletne časopis zostavovať a slovenská aj česká strana si príslušný počet výtlačkov zabezpečí vo vlastnej réžii. Touto formou chceme rozšíriť obojstrannú informovanosť čitateľov, umožniť výmenu skúseností, prípadne nadviazať vzájomnú spoluprácu škôl, ako aj podnietiť diskusiu k aktuálnym otázkam v oblasti odborného pôdohospodárskeho vzdelávania.

Časopis bude vychádzať mesačne, a preto prosíme všetkých terajších i budúcich prispievateľov o časovú aktuálnosť príspevkov.

Vaše príspevky a námety posielajte na adresu :

Agroinštitút
redakcia časopisu
Akademická 4
949 01 N I T R A
tel./ fax : 037/ 653 67 33
e – mail : casopis@agroinstitut.sk

O velké vodě z Vodňan

V poslední létech si musíme stále zvykat na nové a nové výrazy. Bývají to zpravidla cizí slova: marketing, management apod. Poslední měsíce jsme však oprášili pomalu zapomenuté názvy: vodohospodář, stoletá voda a další. I když druhá skupina zní libozvučněji, jsou tato slova často spojena s méně příjemnými věcmi než u skupiny první.

Naše škola měla k vodě vždy velmi blízko. Nejen pro název města Vodňany. Rybářství si bez vody nelze představit a vyšší odborná škola, která od roku 1996 rozšířila studijní možnosti, je zaměřena přímo na vodní hospodářství a ekologii a její absolventi jsou diplomovanými vodohospodáři. Snad právě proto jsem byl požádán redakcí tohoto časopisu o názor na problémy povodní, jejich příčiny a možnost tlumení jejich neblahých důsledků.

Jak to vypadalo na naší škole?

Areál naší školy nebyl přímo zasažen, ale voda dosahovala doslova přímo na zápraží. Zato na Školním pokusnictví způsobila dvojnásobná povodeň škodu v hodnotě více než 1 mil. 200 tis. Kč. Rybníčky našťastí poškozeny přímo nebyly, paradoxně je zachránil povaleňý plot s propletenými porosty, který vodě neodolal v délce 1 200 m a přes nějž se voda hladce převalila. Zatopena byla rybí líheň do výšky 1,70 m, odplaveno bylo z původně oploceného areálu celkem 5 lodí, dohledat se podařilo v okolí po opadnutí vody pouze dvě, které neodpovídaly předpisům (bez vzduchových plováků na špicích), předpisově vybavené lodě putovaly k Severnímu moři. Bohužel velká voda, která propojila s řekou ve výšce zhruba 1 m všechny okolní rybníky, „vypláchla“ zhruba 80 % rybí obsádky. Přesnou škodu zjistíme, až po vylovení všech rybníků. A tak žáci školy školní rok sice započali v řádném termínu, avšak v mimořádném režimu, jehož účelem bylo maximálně eliminovat způsobené škody. Paradoxem je, že zatímco primární škodu způsobila velká voda, následná škoda hrozí zbývající obsádce, která povodeň přestála. Nyní trpí nedostatkem vody, neboť hrubým způsobem byla narušena stavidla zajišťující vodu do přírodního mlýnského náhonu. Nemalé škody vznikly Školnímu rybářství Protivín, kterému voda protřhla tři rybníky a „vypláchla“ obsádku z dalších jinak nenarušených rybníků. Zajímavou dovolenou v našem domově mládeže – jinak „Prázdninovém penzionu Zátíší“ – prožilo asi 70 rekreatantů, kteří si připadali jako na ostrově.

Co se „mělo“ udělat?

„Po bitvě je každý generálem.“ To nás napadá, když slyšíme řadu odborníků, které z laiků udělalo několik hodin přívalového deště. Samozřejmě, že nechci zlehčovat utrpení a silné emoce těch, kterým škoda vzala, či vážně poškodila to základní – lidská obydlí. Ale: Mohl baštyř odvrátit pohromu „včasným odpouštěním“ padesátihektarového rybníka, který jinak teče, aniž by ohrozil obydlí pod ním ležící, 14 dní? Oddálit pohromu o několik hodin ano, ale zabránit jí těžko. Prokopat hráz? Zde se jasně ukázalo, jak je těžké se rozhodnout správně. Zvláště, když proti sobě stojí zájmy dvou vlastníků soukromého majetku. Násilně vypustit rybník a způsobit škodu na soukromém majetku svého zaměstnavatele?

A co když signalizovaná povodňová vlna nebude tak vydatná a voda se rozlije do plochy v okolí, co s ním vlastník rybníka provede? Nebo: Odpustit včas vltavskou kaskádu přehrad. Jistě, zdá se to velmi logické. Vždyť retence vody je jednou z hlavních funkcí většiny přehrad. Ale postřehli tito kritici, že Vltavou protekl během těch pár hodin či dnů trojnásobek celkové kapacity všech přehrad na Vltavě. Jak dlouho by trvalo je úplně vypustit, trochu dovedeme odhadnout. Určitě by k tomu čas vymezený prvními prognózami přívalových dešťů nestačil. A co by usazené bahno z úplně vypuštěných údolních nádrží znamenalo pro celý tok, a jak by vypadala prázdná koryta údolních nádrží, si snad představit dovedeme. Už slyším tytéž kritiky, jak by vodohospodáře chválili v případě, že by včas zasáhli a vypustili nádrže a přívalový dešť se buď nedostavil nebo v menší míře, či spadl o povodí dál. Rovněž si dovedu představit majitele rekreačních chat, kempů a další návštěvníky třeba Lipna, kdyby se přijeli rekreovat k vypuštěné nádrži.

Co udělat lze

Zkusme se však podívat na to, co udělat jde. I když v dané vydatnosti srážek by to rovněž většine pohrom nezabránilo, ale snad by určitá opatření škody mohly zmírnit, zabránit však pouze v případě menší vydatnosti srážek. Kolik lidí v minulosti si „většinou protekčn“ postavilo svá obydlí (častěji však rekreační chatu) v záplavovém území, či ve výtopě rybníka. A následně je dotčeno, když vysoký stav vody jejich nemovitost zasáhne. Zpravidla se tak dělo proti vůli stavebních a vodohospodářských orgánů. Jak důsledně provádí odpovědní pracovníci kontrolu výpustních zařízení a bezpečnostních přelivů, která je součástí povinného technicko bezpečnostního dohledu (TBD) každého vodohospodářského díla, aby případnému odtoku nebránily ani nežádoucí předměty, náletové stromy a podobně? Všimněme si, jak na různých úsecích se historicky nebezpečí záplav dlouhodobě podceňuje. Počínaje volbou zemědělských kultur na svažitých pozemcích, směr opracování pozemků (orba po vrstevnici), meliorace pozemků (i pro tato opatření nevhodná), obdobně meliorace stok a drobných recipientů. V řadě případů se vlastníci, či správci domnívají, že jsou některé stoky kolem vozovek zcela zbytečné a jejich údržbě nevěnují náležitou pozornost. Jistě bude také nutné přísně a včas dodržovat manipulační řády jednotlivých vodohospodářských děl. V některých případech bude účelné jejich přehodnocení, vždyť neznamená, že stoletá voda musí přijít zase až za sto let. Jak ukázala některá území, může přijít někdy i třikrát během čtrnácti dnů. Podle statistik by však mělo mít zmíněné území potom tři sta let klid, vždyť stoletou vodu bychom mohli očekávat statisticky za tisíc let právě jen desetkrát.

Je pravdou, že většina z nás nebyla tak skeptická a nevěřila, že tak vysoká voda přijde. I mně se zdálo neuvěřitelné, že by se voda Blanice vzdálené 500 m mohla přiblížit škole. A za necelé dvě hodiny jsem ve vratech do areálu školy nestačil ve vysokých rybářských botách. Nyní již víme, že to možné je a budeme snad obezřetnější.

Ing. Miroslav Merten, SRŠ a VOŠVHE Vodňany

Rezortní odborné vzdělávání

Celoživotní vzdělávání pracovníků a podnikatelů v rezortu Ministerstva zemědělství ČR (v přijatých dokumentech nazývané rezortní odborné vzdělávání) bylo do současnosti organizováno spíše nahodile, nemělo stanovenou koncepci ani systém. Od loňského roku se však situace začíná postupně měnit.

Nejprve byla přijata **koncepce rezortního odborného vzdělávání**. Je stanovena v dokumentu Ministerstva zemědělství ČR č.j. 20195/2001-3070 ze dne 31.5.2001. Tento dokument stanovuje nejbližší úkoly v oblasti vzdělávání, určuje cílové skupiny dalšího odborného vzdělávání, stanovuje systém základních pilířů vzdělávání a jeho financování. Další podrobnosti stanovila Směrnice Ministerstva zemědělství ČR č.j. 4945/2002-1000 ze dne 31.1.2002 o dalším odborném vzdělávání v rezortu MZe ČR. Je v ní uvedena minimální zemědělská kvalifikace nezbytná např. pro získání dotací a podpor (kurz v rozsahu 300 hodin) pro aktivní zemědělce, kteří nezískali požadované vzdělání úspěšným absolvováním vybraného zemědělského oboru, dále jsou v ní uvedeny úkoly koordinačního a exekutivního orgánu, podrobnosti pro zřízení školícího orgánu a pro sestavení ročního vzdělávacího plánu ministerstva. Stanovuje také podmínky pro tvorbu vzdělávacích projektů a programů. S přesným textem směrnice se mohou zájemci seznámit v letošním Věstníku Ministerstva zemědělství ČR č. 6.

Jedním z prvních kroků realizace této směrnice bylo **vytvoření trvalé vzdělávací základny**. Jde o vybrané střední, vyšší odborné a vysoké školy, které se budou podílet na rezortním odborném vzdělávání, tzn. budou realizovat vzdělávání dospělých v rezortu ministerstva zemědělství. Výběr škol byl proveden na základě nabídky jednotlivých středních škol a vyšších odborných škol, kterou tyto školy zaslaly v závěru minulého roku Institutu výchovy a vzdělávání MZe ČR. Výběrové řízení proběhlo v červnu. Komise sestavená ze zástupců odborných útvarů ministerstva, Agrární komory ČR, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR a Ústavu zemědělských a potravinářských informací po pečlivém zvážení všech nabídek vybrala do trvalé vzdělávací základny **46 středních a vyšších odborných škol**, ve kterých jsou zavedeny zemědělské, potravinářské, lesnické a vodohospodářské obory. Jejich jmenovitý seznam je uveden v závěru článku.

V průběhu měsíce srpna projednalo ministerstvo zemědělství s jednotlivými kraji – zřizovateli středních a vyšších odborných škol zařazených do trvalé vzdělávací základny – jejich souhlas ke spolupráci těchto škol s ministerstvem při vzdělávání dospělých. Zatím všichni oslovení vedoucí

školských odborů odpověděli kladně a spolupráci uvítali. Nyní se připravují **rámcové smlouvy** (mezi ministerstvem a každou školou zařazenou do trvalé vzdělávací základny) o vzájemné spolupráci při šíření poznatků v celoživotním vzdělávání a v poradenství ve veřejném zájmu pro zemědělství a rozvoj venkova.

Rámcová smlouva, mimo další procedurální věci, obsahuje závazky obou smluvních stran k zajištění rezortního odborného vzdělávání. Ze strany ministerstva jde hlavně o poskytnutí technických a finančních prostředků pro realizaci vzdělávání a poradenství, o proškolení lektorů, poskytování vzdělávacích programů a informačního servisu. Ze strany školy se očekává zejména zprostředkování kontaktů se zemědělskou veřejností v regionu, personální a kapacitní zajištění vzdělávacích a poradenských aktivit a osvětová činnost zaměřená na začlenění zemědělců do EU, popř. také stravování a ubytování účastníků. Platnost rámcových smluv se předpokládá na dobu 3 let, což je i doba, po kterou jsou vybrané školy zařazené v trvalé vzdělávací základně. Jejich uzavření se očekává do poloviny měsíce října.

V současné době již také finišuje vzdělávací projekt, který má pracovní název **Kurz pro výkon obecných zemědělských činností**. Jde o vzdělávací program pro zemědělce v rozsahu 300 hodin, jehož absolvováním dosáhne zemědělec, který nemá příslušnou kvalifikaci získanou ve střední, vyšší odborné nebo vysoké zemědělské škole, potřebné kvalifikace pro výkon zemědělských činností. Tento vzdělávací program nahradí dosavadní kurzy pro zemědělské činnosti, které měly rozsah 60–90 hodin. Jejich absolventi si budou muset (předpokládá se od roku 2004) doplnit rozsah vzdělání na stanovených 300 hodin. Nový projekt by měly realizovat především školy vybrané do trvalé vzdělávací základny, ve kterých jsou zavedeny obory agropodnikání, zemědělský podnikatel, zemědělec-hospodynka a farmář. Podle potřeb regionálního vykrytí bude tato síť rozšířena o několik dalších vybraných škol s těmito obory. Je snaha dosáhnout toho, aby zájemci o tento kurz nemuseli za studiem dojíždět dále, než do sousedního okresu. Výuka by měla začít koncem října nebo začátkem listopadu.

Další vzdělávací aktivity, s jejichž zahájením se v rámci trvalé vzdělávací základny počítá již v tomto roce, budou zaměřeny na rozšiřování, popř. zvyšování informační gramotnosti široké zemědělské veřejnosti. Předpokládáme, že ještě v tomto kalendářním roce budou zahájeny pilotní kurzy

projektu s pracovním názvem „Počítač na každou farmu“. K výuce mohou školy využít modifikované běžné vzdělávací programy vytvořené pro obsluhu PC nebo nový program, který v současné době připravuje Ústav zemědělských a potravinářských informací.

Uvedené záměry ministerstva je nutné považovat za informativní. Předmětné materiály jsou před konečným schválením a není vyloučeno, že budou po připomínkovém řízení v detailech upraveny.

Seznam středních škol a vyšších odborných škol zařazených do vzdělávací základny MZe ČR

Praha a Středočeský kraj

SZeŠ a VOŠ Benešov, Mendelova 131
VOŠ a SZaŠ Mělník, Polabí 411
SZeŠ a SOŠ Poděbrady, Boučkova 355/II
SPŠTM Praha 1, Navrátilova 15

Jihočeský kraj

SOŠ veterinární a zemědělská České Budějovice, Rudolfovská 92
VOŠ lesnická a SLŠ B. Schwarzenberga Písek, Lesnická 55
VOŠ a SZeŠ Tábor, nám. T.G.Masaryka 788
ISŠ Vimperk, 1. máje 194
SRŠ a VOŠ vodního hospodářství a ekologie Vodňany, Zátíší 480/II
Vyšší odborná škola České Budějovice, Okružní 10

Plzeňský kraj

SZeŠ Horšovský Týn, Nádražní 43
SZeŠ Klatovy, Národních mučedníků 141/IV

Karlovarský kraj

ISŠ, OU a U technicko-manažerská Cheb, Obrněné brigády 6

Ústecký kraj

SOU zemědělské a OU Podbořany, Kpt. Jaroše 862
VOŠ a SOŠ Roudnice nad Labem, Špindlerova 690
SCHOLA HUMANITAS Litvínov, Ukrajinská 379

Liberecký kraj

SOU a U Frýdlant, Bělíkova 1387

Královéhradecký kraj

VOŠ rozvoje venkova a SZeŠ Hořice, Riegrova 1403
VOŠ a SZeŠ Kostelec nad Orlicí, Komenského 873
SOU lesnické Svoboda nad Úpou, Horská 134

Pardubický kraj

VOŠ, SZeŠ a SOU Chrudim, Poděbradova 842
SZeŠ Lanškroun, Dolní Třešňovec 17
VOŠ a SOŠ technická Litomyšl, T.G.Masaryka 659
SPŠ potravinářské technologie Pardubice, nám. Republiky 116
VOŠ stavební a ISŠ stavební Vysoké Mýto, Komenského 1/II

Jihomoravský kraj

Národohospodářská VOŠ, VZŠ, SOŠ a SOU Boskovice, Hybešova 53
SOU lesnické Bzenec, Přívoz 735
SPŠ a VOŠ potravinářské technologie Bzenec, Těmická 1296
SZeŠ, OU a U Znojmo, Alšova 15
SPŠ stavební Brno, Kudelova 8

Vysočina

SZeŠ a VOŠ Bystřice nad Pernštejnem, Dr. Veselého 343
SZeŠ Humpolec, Školní 764
SOU Kamenice nad Lipou, Masarykova 410
SOU lesnické Nové Město na Moravě, Petrovice 26
ISŠ Světlá nad Sázavou, Zámecká 1

Olomoucký kraj

SOU zemědělské Horní Heřmanice 47
SLŠ Hranice, Jurikova 31
Švehlova SOŠ Prostějov, nám. Spojenců 17
SOŠ Šumperk, Zemědělská 3

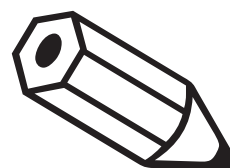
Moravskoslezský kraj

OA a SZeŠ Bruntál, Žižkovo nám. 10
SZeŠ, SOU zemědělské a U Český Těšín, Tyršova 2
Masarykova SZeŠ Opava, Purkyňova 12

Zlínský kraj

VOŠ potravinářská, SPŠ mlékařská a SOU Kroměříž, Štěchovice 1358
Tauferova SOŠ veterinární Kroměříž, Koperníkova 22
SZeŠ Rožnov pod Radhoštěm, Dukelských hrdinů 510
SZeŠ a Gymnázium Staré Město, Velehradská 1527

Ing. Josef Matoušek, MZe ČR

Nové vzdelávacie aktivity Agroinštitútu

Vzdelávanie a odborná príprava sú prioritným záujmom každej spoločnosti, čím sa zabezpečí zapojenie všetkých občanov do spoločenského, ekonomického a politického života. Na dosiahnutie tohto cieľa musí byť vzdelávanie dostupné nielen v prvej etape života, ale počas celého života to spôsobom, ktorý odráža osobné a profesionálne potreby jednotlivca. Systémy vzdelávania a odbornej prípravy nie sú však jedinými činiteľmi, ktoré pôsobia v oblasti celoživotného vzdelávania. Výsledkom sú mnohé iniciatívy v tomto smere, ktoré majú za cieľ zapojenie sveta práce, hospodárskych záujmov a sociálnych partnerov. Vzdelávanie rozširuje väčšine ľudí vedomostný obzor a zároveň im umožňuje získať základne profesné zručnosti potrebné pre ich odborný rast. V 21. storočí sa stane celoživotné vzdelávanie nevyhnutným predpokladom prispôsobovania sa novým vznikajúcim požiadavkám pracovného trhu, lepšieho zvládnutia meniaceho sa časového rámca a rytmu existencie jednotlivca a tým aj spoločnosti súčasne.

Agroinštitút v rámci celoživotného vzdelávania pripravil pre širokú verejnosť nové **vzdelávacie aktivity**:

Špecializačné štúdiá

1. **Agrárna diplomacia** – *trojsemestrálne špecializačné štúdium*, ktorého cieľom je v podmienkach medzinárodnej integrácie slovenskej ekonomiky a globalizácie svetovej ekonomiky sprostredkovať formou špecializačného dištančného štúdia kombinovaného s prednáškami a konzultáciami najnovšie poznatky z oblasti ekonomiky moderného agrárneho manažmentu, obchodu, práva a diplomacie, s cieľom získať základnú orientáciu v problematike medzinárodnej agrárnej politiky, medzinárodných právnych a hospodárskych vzťahov, diplomacie, informatiky a komunikačných technológií, interkultúrnej komunikácie a v jazykovej príprave. Celkový rozsah štúdia je 240 hodín. Absolvent vzdelávania je na základe získaných vedomostí schopný pôsobiť v riadiacej a spoločenskej oblasti i diplomatických kruhoch.
2. **Marketing v praxi** – *špecializačné štúdium*, ktorého cieľom je oboznámiť účastníkov s podstatou moderného marketingu a jeho uplatnením v praxi, čím sa prispeje k zvýšeniu kvality poznávať trhové okolie, správne sa v ňom orientovať a následne správne rozhodovať. Rozsah štúdia je 32 hodín. Absolvent štúdia získa najnovšie informácie, poznatky, skúsenosti, riešenia a návody z oblasti marketingu a jeho uplatnenia v trhových službách. Takto získaný kvalifikačný základ umožní absolventovi

štúdiu zastávať pracovnú pozíciu marketingového manažéra a poradcu v oblasti marketingu.

3. **Poľnohospodárstvo šetrné k životnému prostrediu** – *dištančné štúdium* zamerané na zvýšenie rozvoja odborného vzdelávania, propagáciu ekologických systémov hospodárenia ako spôsobu poľnohospodárskej prvovýroby šetrnej k životnému prostrediu a následne i ekologických produktov ako prostriedkov prispievajúcich k zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľstva. Štúdium je v rozsahu 150 hodín. Účastník získa informácie, poznatky, návody a riešenia z oblasti poľnohospodárstva šetrného k životnému prostrediu.

Rekvalifikačné kurzy

1. **Sadovnícke úpravy v mestách a na vidieku** – cieľom rekvalifikačného kurzu je poskytnúť účastníkovi odborné znalosti a praktické zručnosti v oblasti sadovníckych úprav v mestách a na vidieku, úprav verejnej a vyhradenej zelene, sídelnej zelene, uličných stromoradií, zelene pri komunikáciách a rekreačných parkov. Rozsah kurzu je 100 hodín. Absolvent sa na trhu práce uplatní ako záhradník – sadovník, navrhujúci a realizujúci projekty a zároveň sa stará o vybudovaný zeleň.
2. **Základy sociálnej práce a opatrovateľskej služby** – rekvalifikačný kurz, ktorý poskytne účastníkovi odborné znalosti a praktické zručnosti z oblasti sociálnej práce a opatrovateľskej služby (sociálna práca s jednotlivcom, skupinová práca, sociálno-pedagogická práca, starostlivosť o rodinu, terapiu, poradenstvo, ako aj úsilie pomôcť ľuďom získať služby a prostriedky v danej spoločnosti). Rozsah kurzu je 100 hodín.

Absolvent sa môže uplatniť ako sociálny pracovník – opatrovateľ.

Termín vzdelávacích aktivít: október – december 2002

Ďalšie informácie získate na adrese:

Agroinštitút Nitra

Odbor celoživotného vzdelávania

Akademická 4, 949 01 Nitra

037/653 48 51, linka 216

fax: 037/733 57 09, 733 29 73

České zemědělství a postavení zemědělských škol v něm

S počátkem nového školního roku se jistě většina pracovníků v zemědělském školství zamýšlí nad perspektivami tohoto odvětví středoškolského odborného vzdělávání. Je třeba si uvědomit, že středoškolské odborné vzdělávání má pevné vazby na celý zemědělský sektor, a to jak na prvovýrobu, tak i na navazující odvětví (zpracovatelský průmysl, služby i celkový venkovský rozvoj).

V posledních deseti letech došlo k rozsáhlým strukturálním změnám, které výrazně poznamenaly celý sektor a nelze rovněž zastírat, že zemědělská prvovýroba již více let prochází krizovým vývojem. To vše také zanechalo výrazné stopy v zemědělském odborném vzdělávání, v poklesu zájmu o studium, někdy také ve zpochybňování významu tohoto vzdělávání ze strany zřizovatele.

Jaká je současná stručná charakteristika zemědělské a lesní výroby?

Zemědělská půda má rozlohu 4,3 mil. ha, z toho je orné půdy 3,1 mil. ha. Asi jedna polovina zemědělské půdy se nachází v oblastech s méně příznivými podmínkami. Asi jedna osmina zemědělské půdy je elokována v chráněných oblastech (ochrana vody, krajiny a přírody).

Po roce 1989 došlo k zásadním změnám ve vlastnictví půdy, 98% půdy v ČR je obhospodařováno privátními subjekty. Ze zemědělských družstev a státních statků se v procesu transformace vytvořily nové formy vlastnictví, a to obchodní společnosti (40 %), družstva (34 %), soukromí farmáři (24 %), zbytek patří státním podnikům (2 %). V letech 1989–1999 se snížil počet pracovníků v zemědělství na 39 %, v současnosti dosahuje kolem 200 000. Hrubá zemědělská výroba poklesla v letech 1989–1999 o 28 %, tento pokles se nejvíce projevil v živočišné výrobě, kde stavy skotu poklesly o 47%, z toho dojnice o 51%. Také byl zaznamenán pokles domácí spotřeby a k určitým změnám došlo i ve stravovacích návycích, což způsobilo u některých komodit přebytky (mléko, cukr, vepřové maso).

Také ekonomická situace farmářů se nevyvíjela v posledních letech příznivě. Téměř 50% farem není dlouhodobě ziskových, navíc značná zadluženost a nízká finanční likvidita způsobuje spolu se ztrátovostí, že kolem 70% farem se ocitlo ve vážné finanční situaci.

V lesním hospodářství bylo v roce 1999 zaměstnáno 34 000 pracovníků. Lesní půda měla rozlohu 2 634 tisíc ha, což bylo 33,4 % rozlohy státu. Těžba dřeva byla v tomtež roce 13,99 mil. metrů kubických.

Současný stav prvovýroby význam zemědělství v národním hospodářství ČR z pohledu obecně používaných ukazatelů snižuje. Podíl hrubé přidané hodnoty zemědělské produkce na hrubém národním produktu činí v posledních dvou letech 2 %, podíl pracovníků v zemědělství pak kolem 4 %. Nicméně však podíl zemědělství spolu s návaznými sektory na HDP činí kolem 15 % a na to se často při hodnocení zemědělství zapomíná.

Jakými cestami se české zemědělství bude po vstupu do EU ubírat?

Česká republika se plně hlásí k modelu evropského zemědělství, jehož nosnými principy jsou výrobní metody a postupy šetrné k životnímu prostředí, udržování krajiny, rozvoji venkovských oblastí a udržování pracovních příležitostí. Zhruba polovina zemědělské půdy v České republice se nachází v oblastech s méně příznivými podmínkami pro zemědělství, druhá polovina umožňuje rozvoj intenzivní zemědělské výroby. Česká republika má zájem i nadále rozvíjet intenzivní zemědělskou výrobu v oblastech k tomu vhodných a zvyšovat konkurenční schopnost této výroby. Také v oblastech s méně vhodnými podmínkami chce Česká republika zemědělskou výrobu rozvíjet s tím rozdílem, že zde tato výroba bude plnit důležité mimoprodukční funkce, jako je údržba a zvelebování krajiny, zajišťování a rozšiřování aktivit venkovského obyvatelstva a venkovského života obecně, udržování ekologické biodiverzity (zejména pak v oblasti ochrany vod). Zde je třeba si také uvědomit, že podstatná část podpůrné činnosti EU bude zaměřena na mimoprodukční funkce zemědělství.

Transformace zemědělství vedla nejen k výraznému snížení počtu pracovníků, ale také ke zhoršení věkové struktury, došlo k úbytku mladých lidí a k celkovému zestárnutí zemědělské populace.

V následujících letech hrozí generační krize ve všech formách vlastnictví a v provozech zemědělské výroby i na všech typech pozic – od obsluhy mechanizace, ošetřovatelů zvířat až po management větších zemědělských podniků. Tento problém je třeba řešit zvýšením zájmu mladých lidí o práci v zemědělství, který by měl být vyvolán zvyšováním prestiže zemědělství u obyvatelstva (naše media působí v tomto směru spíše negativně), vyrovnáním platových podmínek s jinými obory se srovnatelnou odborností; dále by mělo jít o podporu bydlení na venkově a jeho dopravní obslužnosti.

Obecně je možné konstatovat, že zemědělství je jedním odvětvím národního hospodářství, kde se personální problematika značně zanedbává. Současné trendy v EU však

ukazují, že právě mladí zemědělci, jsou objektem podpor evropských struktur a zároveň zárukou další budoucnosti tohoto odvětví.

Postavení zemědělských škol v transformovaném zemědělství

O postavení škol ve stávajícím systému bude rozhodovat řada faktorů. Jsou to především potřeby sektoru a o těch je možné bez nadsázky říci, že jsou a nadále se budou s ohledem na strukturu pracovníků a jejich věk zvyšovat. Dále školy budou muset vyhovovat potřebám těch, kdo jejich služby využívají a současně také možnostech zřizovatelů jednotlivých škol.

Vzhledem k tomu, že zhruba na polovině území se bude rozvíjet intenzivní zemědělská výroba a na polovině budou podporovány mimoprodukční funkce, se bude muset přizpůsobit i zaměření škol, působících v jednotlivých regionech. Stávající systém klasických učebních programů a z nich vyplývajících osnov nedává dostatečný prostor pro potřebnou profilaci škol ve svých regionech. Tu by školám měly umožnit Rámcové vzdělávací programy (dále RVP), s jejichž podstatou byli čtenáři seznámeni v minulém ročníku Zemědělské školy. Je nanejvýš potřebné, aby školy vývoj schvalovacího procesu RVP sledovaly a diskusními příspěvky – především k tvorbě souboru tzv. profesních profilů (což jsou v podstatě kvalifikační požadavky na absolventa, které požadují samotní zaměstnavatelé) – přispěly. Školy si musí být vědomy toho, že RVP umožňují státu nadále

si udržovat vliv na to, co se na středních školách učí. Na druhé straně by tento vliv neměl být stoprocentní a školám by měl být dán dostatečný prostor k možnostem upravit výuku podle svých představ a potřeb regionů.

Zavedení RVP bude pro školy velmi náročné. Má jim být dán prostor, který budou muset zaplnit vlastním školním vzdělávacím programem. Důležité je, aby k tomu pedagogičtí pracovníci škol byli patřičně vybaveni a také celý proces přípravy RVP bedlivě sledovali.

Již v současnosti, kdy se z jednotlivých krajů stále důrazněji ozývají hlasy na potřebu optimalizace sítě škol, je nanejvýš nutné mít koncepci dalšího zaměření školy, která by především respektovala potřeby regionu v němž škola působí. Je při tom také třeba respektovat záměry rozvoje zemědělského sektoru v jednotlivých krajích, které se v současnosti připravují. Školy svými výchovně vzdělávacími programy musí prokázat nezbytnost své existence v regionu v němž působí.

Zemědělské školy ve svojí mnohaleté existenci se již mnohokrát dokázaly s obtížnou situací vyrovnat a lze jim tedy přát, aby byly úspěšné i v současnosti.

S obecnou částí RVP je možné se seznámit na internetové adrese: www.nuov.cz

KU

Zámery, ciele a poslanie Asociácie riaditeľov SOU a vedúcich SPV v rezorte pôdohospodárstva na Slovensku

Z vystúpenia Ing. Jána Horvátha na pracovnom fóre „Problémy stredného odborného vzdelávania v procese transformácie“, konanom v Agroinštitúte Nitra v júni 2002

Podľa školského zákona sú SOUP súčasťou odborného školstva, základným zdrojom kvalifikovaných odborných pracovníkov, a tým aj významným činiteľom hospodárskej perspektívy a ekonomického rozvoja štátu. Známa je ich spätosť s jednotlivými odvetviami národného hospodárstva z hľadiska obsahu, foriem a realizácie vzdelávania. Zmenené spoločensko – ekonomické podmienky priniesli možnosť vytvárať nové študijné i učebné odbory so širšou

profiláciou, v snahe umožniť absolventom po skončení štúdia lepšie uplatnenie v praxi. V celom procese zohrala progresívnu úlohu Asociácia riaditeľov SOU a vedúcich SPV. Ako nepolitická profesná organizácia, sa v zmysle zákona spontánne vytvorila v r. 1992 ako jedna z prvých v školstve. Spolupracovala a naďalej spolupracuje s MP SR a ďalšími orgánmi štátnej správy. Poskytovala námety na riešenie koncepčných, metodických a ekonomických otázok v súvislosti s prípravou mládeže na povolanie. Najužšiu spoluprácu vykazovala s bývalým zriaďovateľom – MP SR, s Agroinštitútom Nitra, s Ústavom pre výchovu a vzdelávanie pracovníkov lesného a vodného hospodárstva SR vo Zvolene, hlavne pri tvorbe koncepcie prípravy mládeže

na povolanie v súlade s rozvojom vedy a techniky i súčasne preferovanými pedagogickými smermi.

Vyjadrovala sa k zásadám na určenie cieľov a obsahu vzdelávania, k tvorbe sústavy študijných a učebných odborov v SOU, k zásadným organizačným a ekonomickým opatreniam, k finančnému a hmotnému zabezpečeniu, k legislatíve odborného školstva, k základným trendom dlhodobého vývoja systému pôdohospodárskeho školstva v SR tým viac, že predseda Asociácie riaditeľov sa stal externým poradcom ministra školstva pre racionalizáciu a pre otázky súvisiace s problematikou našich učilíšť. Okrem iného sme sa vyjadrovali aj k rekvalifikáciám. Asociácia riaditeľov plnila aj úlohu organizácie zamestnávateľov pre kolektívne vyjednávanie, v snahe uzatvoriť kolektívnu zmluvu vyššieho stupňa. V neposlednom rade chránila integritu osobnosti riaditeľov a súčasne prispievala k podpore ich spoločenského postavenia. Členovia našej asociácie pracovali aj v odborných komisiách pri Agroinštitúte Nitra a ÚVVPLVH vo Zvolene na tvorbe pedagogických dokumentov pre novokoncepované učebné i študijné odbory. Odbornú pedagogickú problematiku sme riešili a vyjadrovali sa k nej na stránkach časopisu *Zemědělská škola* – Pôdohospodárska škola, ktorý sa spoločne vydáva v spolupráci s českými kolegami. Nadviazali sme aj spoluprácu so Združením učňovských zariadení v ČR a so Združením pracovníkov poľnohospodárskych, lesníckych a potravinárskych škôl a školských hospodárstiev v SR a problematiku pôdohospodárskeho školstva riešime už spoločne. Viackrát sme sa stretli so zástupcami Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory k problematike pôdohospodárskeho školstva aj v súvislosti so spomínaným časopisom. Postupne sa inicioval vstup profesných zväzov a komôr do riadiaceho procesu umožnením tvorby pedagogických dokumentov, vzdelávacích štandardov, keďže rezort má k nim najbližšie cez regionálne útvary a vytvorením informačných služieb dokáže mapovať trh práce a môže komplexne zasahovať do obsahových zmien, štruktúry a foriem odborného vzdelávania.

Vyjadrovali sme sa aj ku kvalifikačnej štruktúre pracovníkov v poľnohospodárstve. Okrem iného sme toho názoru, že licencie na prevádzku súkromných fariem by mali dostať iba kvalifikovaní poľnohospodárski odborníci, ktorí by sa pravidelne podrobili skúškam na základe absolvovania kurzov v zariadeniach rezortu – v Agroinštitúte Nitra a v ÚVVPLVH vo Zvolene.

Práca Asociácie riaditeľov spočíva aj v snahe priblížiť sa európskym štandardom v pôdohospodárskom školstve, taktiež v zjednotení systémov v európskych krajinách a otvorení sa svetu. Preto jej aktivita bola zameraná na

prijatie do medzinárodnej organizácie EUROPEA INTERNATIONAL pri EÚ, čo sa nám ako jedinej krajine bývalého východného bloku podarilo v roku 2000 v Portugalsku. Naši zástupcovia sa každoročne stretávajú s vyslancami krajín EÚ, zúčastňujú sa diskusií o obsahu a smerovaní pôdohospodárskeho školstva. Zaujímavé poznatky sa snažia aplikovať na naše podmienky. Za veľmi cenné pokladáme každoročné stretnutia mládeže pôdohospodárskych škôl, organizované s rôznym zameraním, vyplnené atraktívnym programom. Mladí ľudia sa zúčastnili súťaží vinohradníkov, zootechnikov, exkurzií, výstav. Taktiež sa uskutočnila diskusia k rozvoju demokracie na školách. Aj v súčasnosti pripravujeme 8 študentov našich škôl na podobné stretnutie v Paríži za finančnej podpory EÚ.

Na základe doterajších skúseností zo spolupráce s EUROPEOU sme si vytvorili predstavu, ako zosúladiť programy odbornej prípravy žiakov na našich školách s programami realizovanými v rámci európskeho akreditačného systému. Chceli by sme:

- postupne zapojiť našich pedagógov do projektov vzdelávania
- zvažovať možnosti využitia fondov EÚ na vzdelávanie
- uplatniť skúsenosti pedagógov krajín EÚ v súvislosti s tvorbou vzdelávacích programov

Krajiny EÚ v pôdohospodárskom školstve venujú zvýšenú pozornosť praktickému vyučovaniu, zameranému na rozvoj manuálnych zručností i intelektuálnych schopností. Aj učitelia odborných predmetov sa na každoročných sústreďeniach zoznamujú s najnovšími výdobytkami vedy a techniky v poľnohospodárstve, podrobujú sa skúškam, aby vzápätí získané nové poznatky mohli aplikovať vo vyučovaní. V tomto smere by sme aj my chceli pokračovať.

Pôdohospodárske učňovské školstvo sa vyznačuje vlastnými špecifikami, preto členom asociácie vždy záležalo na spätosti s rezortom, keďže rezort je aj nositeľom rozvoja vidieka. Je nám ľúto, že keď sa o tejto problematike diskutovalo, neprejavil sa dostatok politickej vôle ponechať späťnosť pôdohospodárskych škôl s rezortom.

Vysoko oceňujeme aktivity Agroinštitútu, zabezpečujúceho inovačné štúdium k rozvoju vidieka, a k otázkam agroturistiky. V nadväznosti na spoluprácu s EUROPEOU a v súvislosti s praktickou prípravou žiakov, ale aj pôsobením pedagógov v poľnohospodárskych školách treba spomenúť školské majetky, školské hospodárstva pri SOU a školské lesy. Tvorila materiálno-technickú a biologickú základňu nielen pre praktické vyučovanie, ale aj pre odbornú a pedagogickú prácu učiteľov.

Nutnosť zachovania týchto foriem hospodárenia je nevyhnutná, ich zriaďovanie a budovanie vyplýva zo špecifického charakteru výchovy odborných pracovníkov pre pôdohospodárstvo, ktorá je determinovaná biologicko-technickou povahou a úzkou spätosťou s pôdou i prírodou. Sme toho názoru, že tieto hospodárstva by sa nemali privatizovať, ani dávať do prenájmu, ale legislatívu upraviť tak, aby slúžili základnému cieľu uvedenému v štatúte školských hospodárstiev.

Výhoda vlastníctva optimálnej výmery školského hospodárstva spočíva v skutočnosti, že poľnohospodárske školy nie sú pri zabezpečovaní praktického výcviku a praktického vyučo-

vania odkázané na zmluvné vzťahy s podnikateľskými subjektami, ktoré často využívajú žiakov na pomocné práce a kvalita praktického vyučovania sa vymyká z rámca učebných osnov.

Aj v budúcnosti sa Asociácia riaditeľov SOU a vedúcich SPV chce podieľať na riešení problémov stredného odborného vzdelávania pôdohospodárskeho školstva v procese transformácie pod novým zriaďovateľom, za účinnej pomoci a spolupráce rezortu, Agroinštitútu Nitra, Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory, výrobných zväzov, združení i odborových zväzov.

jn

Bude zemědělské školství silný celek?

Udělat rozhodný krok v další činnosti Sdružení zemědělských, lesnických a potravinářských škol, rybářské školy a školních hospodářství navrhla část členů jeho koordinačního výboru. Zástupci škol a školních hospodářství (členové koordinačního výboru) se sešli k jednání v pohostinném prostředí humpolecké zemědělské školy 2. července 2002.

Jedno z nejstarších

Sdružení bylo založeno jako jedno z prvních svého druhu už v roce 1990 a vždy patřilo svojí činností mezi nejaktivnější a nejlepší. Přítomní se shodli, že školy a školní hospodářství budou pro jednání v krajích své Sdružení nadále potřebovat, a proto je nutné si ujasnit jeho hlavní smysl a podobu v nových podmínkách, a vymezit aktuální úkoly k řešení.

Podle názoru zasedajících by se činnost Sdružení měla posílit v jednotlivých krajích, které budou hlavním těžištěm práce. Z každého kraje budou 1 – 2 zvolení zástupci přenášet výsledky svého působení na jednání koordinačního výboru, který by činnost koordinoval. Jeho složení by korespondovalo s počtem krajů, tj. se zvolenými zástupci v krajích. Z toho vyplývá i nejbližší úkol.

Prvořadý úkol

Současní členové koordinačního výboru osloví každý ve svém kraji všechny zemědělské školy, domluví se rovněž s představiteli učilišť a ustanoví své zástupce. Školy v krajích budou mít zájem se shodnout a společné problémy pak bude řešit koordinační výbor. Spolupráce a shoda se zemědělskými učilišti (v některých krajích už probíhá se samozřejmostí) při řešení obdobné problematiky bude

základním krokem ke sloučení obou sdružení (Sdružení zemědělských, lesnických a potravinářských škol, rybářské školy a školních hospodářství a Sdružení vzdělávacích zařízení se zemědělským, lesnickým, rybářským, potravinářským a gastronomickým zaměřením). Podle navrženého harmonogramu by krajské schůze měly proběhnout do konce září, do 15. října by měl být svolán koordinační výbor a do konce listopadu se potom uskutečnit konference.

Účastníci podvečerního jednání upřesnili následně program konference a shodli se, že Sdružení musí začít hájit zemědělské školství jako celek.

Konference

Konference členů Sdružení se uskutečnila 3. července 2002 v prostorách Školního statku Humpolec – Dusilov za účasti hostů z ministerstva školství, z ministerstva zemědělství, z Národního ústavu odborného vzdělávání, z Ústavu zemědělských a potravinářských informací a vydavatelství Credit.

Činnost školské sekce

Sdružení se pracovně člení na dvě sekce – školská sekce a sekce pro školní hospodářství. Vedoucí školské sekce Ing. Červený informoval o činnosti této sekce a činnosti pedagogické pracovní skupiny Sdružení:

Školská sekce a pedagogická pracovní skupina se scházely podle plánu činnosti a potřeby k řešení aktuálních úkolů. Činnost byla zaměřena na projednání připomínek k návrhu nového školského zákona, k návrhu nových

maturit – projednávaných na Národní radě škol při Unii, v Národním ústavu odborného vzdělávání a na ministerstvu školství. Byla řešena problematika „Rámcových vzdělávacích programů“, její členové se vyjadřovali k normativům našich škol, řešena byla výuka motorových vozidel i s ohledem na rozdílné podmínky v učilištích (zařazení učitelů, úvazky). Stále aktuální je záležitost autoškol, úspěšným počinem bylo – a stále je – dlouhodobé vydávání učebnic a rovněž obnovení akreditace Sdružení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků škol a techniků školních hospodářství. Během roku se uskutečnilo několik velmi zdařilých soutěží dovedností pro žáky, které pedagogická komise podporovala společně s komisí pro účelovost. Úzká spolupráce pokračuje s katedrou pedagogiky ČZU a s Národním ústavem odborného vzdělávání.

Činnost sekce pro školní hospodářství

Situaci kolem školních hospodářství zhodnotil vedoucí sekce školních hospodářství *Ing. Beneš*.

Jaké jsou zkušenosti s ročním řízením školních hospodářství v kraji? Ke zlepšení situace školních hospodářství nedošlo, „v některých krajích jsou na tom o trochu lépe, jinde hůře“. Financování není dobré, kraje mají snahu, aby byla školní hospodářství samofinancovaná, což vzhledem k jejich účelovosti není možné. Kladem je, že zatím nebyl žádný školní statek zrušen.

Úkolem spolupráce bude hledat v krajích shodné problémy a ty pak společně řešit. Při školních hospodářstvích existuje ekonomická komise, která např. řešila problematiku rozdělování hlavní a doplňkové činnosti. Konkrétně komise doporučuje vytvořit středisko nebo úsek, který bude hlavní činnost plně reprezentovat, a to i s pracovníky, kteří by byli v hlavní činnosti plně zainteresováni. Tím by mohlo dojít k řádnému oddělení hlavní činnosti od doplňkové činnosti.

Dále se ekonomická komise zabývala i daňovými odpisy DHM. Zatím je nelze uplatňovat, jsou to pouze účetní odpisy, nebudou to daňové odpisy. (Může tak nastat kuriózní situace, kdy příspěvková organizace vykáže ztrátu, ale daňově bude v zisku a bude odvádět daň ze zisku.)

Rovněž se řešila otázka nákupu akcií – podle zákona 250 z r. 2000 byly akcie umožněny nakupovat příspěvkovým organizacím, jestliže jejich činnost souvisela s danou problematikou, s daným subjektem. V současné době lze provést nákup akcie pouze jako pohledávku.

Řešila se i otázka odpisů, které byly na krajích stanoveny různým způsobem (u školních hospodářství se týkaly odpisů zvířat). Kraje, aby byly příspěvkové organizace ziskové, prodloužily odpisové plány (menší hladina odpisu), takže došlo i k takovým zvláštním situacím, že základní stádo bylo navrženo na odpis na osm let. Rada kraje musí dát souhlas s různým stupněm odpisů. Vznikají tak situace, které je nutno řešit konkrétně s každým krajem.

Ekonomická komise se scházela pravidelně a řešila problémy podle závažnosti a nutnosti v rámci republiky.

Aktuality z ministerstva školství

Jako první z hostů vystoupil *dr. Krieg* (MŠMT ČR, odbor 23). V úvodu se nejdříve s posluchači podělil o aktuální zkušenosti ze svého studijního pobytu na berlínských školách. Některé poznatky jsou dosti alarmující a i když se týkají Berlína, dá se v dohledné době předpokládat, že brzy to bude i problém náš. Jednalo se např. o nízké procento mužů ve školách (záležitost i u nás), o nárůst počtu žáků, patřícím původem k národnostním menšinám, prevenci násilí, i o zapojování informačních technologií. Problémy vzdělávání u národnostních menšin, kterých je v Německu významný počet, zapříčinilo např. i špatné umístění Německa (jedno z posledních míst) v žebříčku evropské úrovně vzdělávání. Na toto vše musíme být připraveni i u nás.

A teď k naší problematice. Před konferencí proběhla porada vedení na ministerstvu školství, na které byla mimo jiné řešena problematika řidičských oprávnění v učebních dokumentech středních škol. Aktuální situace v době redakční uzávěrky je podle *dr. Kriega* následující:

Na základě upřesněných informací z porady vedení MŠMT ČR zůstává řešení problematiky řidičských oprávnění v učebních dokumentech středních škol pro školní rok 2002/2003 stejné jako ve školním roce 2001/2002.

Blíže informace viz Věstník MŠMT č. 8/2001, čj. 22 430/01-23 – Přeražení předmětů, jejichž obsahem je získávání řidičských oprávnění; dále Věstník MŠMT č. 9/2001, čj. 18 107/01-23 – Dodatek k platným učebním dokumentům v souvislosti se změnami ve výcviku žáků v řízení motorových vozidel.

Odborné kurzy pro zemědělce

O zapojení škol do vzdělávání dospělých informoval přítomné ředitele *Ing. Matoušek* z odboru výzkumu, vzdělávání a zakladatelské činnosti MZe ČR.

Podle směrnice (v červnovém věstníku ministerstva zemědělství), schválené panem ministrem, bude každý podnikatel v zemědělství (od 1. ledna 2003), který nemá požadované vzdělání, muset absolvovat 300 hodinový odborný kurz jako základní standard vzdělání. Absolvování tohoto kurzu je podmínkou pro příslušného zemědělce, aby mohl zažádat o dotace. Ostatní dosud absolvované kratší kurzy ztrácejí platnost. Zde se naskytá velká příležitost pro zemědělské školy, které zmíněnou rekvalifikaci budou zájemcům poskytovat – předpokládá se zájem kolem 600 uchazečů. (Tuto vzdělávací činnost v minulých letech vykonávala střední odborná učiliště pod patronací Institutu výchovy a vzdělávání MZe ČR.) Pro zmíněný úkol bylo vybráno 46 škol (SOŠ, VOŠ, SOU), které budou tvořit ministerstvu zemědělství trvalou základnu pro vzdělávání dospělých. Podpora uvedených škol půjde z jiných zdrojů a nebude finančně zatěžovat příslušný kraj, technickou podporu (vybavení) bude zajišťovat ministerstvo zemědělství. Školám tyto aktivity přinesou určitě prospěch.

Zatím pouze v přípravách jsou uvažovaná Centra odborného vzdělávání, která by tvořily dobře vybavené školy se školními statky, a sloužila by pro vzdělávání dospělých i pro žáky jiných škol.

Informace pro zemědělské vzdělávání

S nabídkou vydávání časopisu Zemědělská škola a spolupráce mezi Sdružením a Ústavem zemědělských a potravinářských informací (ÚZPI) vystoupil *Ing. Kaše*.

Připomněl ukončení činnosti Institutu výchovy a vzdělávání MZe ČR k 30. 4. 2002. Část pracovníků technicko – informačního servisu Institutu přešla do ÚZPI, aby vytvořila základ odborníků pro novou rozšířenou koncepci ÚZPI – zabezpečení technické, projekční a koordinační podpory koncepce odborného a dalšího odborného vzdělávání v rezortu ministerstva zemědělství. Začínají se budovat jednotlivá pracoviště, která by byla na uvedenou činnost zaměřena. Důležitým ze zdrojů informací se stane webový portál Agronavigátor, který bude sloužit jako jeden z pramenů informací poskytovaných nejenom zemědělské veřejnosti, ale také zemědělskému vzdělávání, zemědělským školám a univerzitám. Základní poslání ÚZPI zahrnuje zpracování informací, jejich ukládání, ošetřování a jejich implementaci. Vzdělávací složka by měla být jednou ze složek implementace informací.

Jednou z cest, kterou považujeme za velmi důležitou, připomněl *Ing. Kaše*, je obousměrný tok informací mezi zemědělskými školami, učiteli a univerzitami. Ten chtějí zabezpečit vydáváním určitého periodika ve formě tištěné i ve formě elektronické. Proto přichází ke Sdružení s návrhem na smlouvu o využívání tradičního titulu Zemědělská

škola – Pôdohospodárska škola jako média pro přenos uvedených informací mezi ÚZPI, ministerstvem zemědělství (jeho výzkumnou základnou) a dalšími subjekty pro potřeby školských zařízení. Časopis by byl stále zaměřen na odborné vzdělávání v oblasti své působnosti, a to jak na přípravu na povolání, tak i na celoživotní odborné vzdělávání. Byl by vydáván v tradiční tištěné formě a zároveň jako součást internetového portálu Agronavigátor v elektronické formě.

Přínos katedry pedagogiky

Tradiční spolupráce mezi katedrou pedagogiky ČZU Praha a školami už existuje dlouhodobě, jak potvrdil další z hostů konference *Ing. Miller*. Dobré kontakty jsou především u cvičných škol, ale významné je rovněž podílení se škol na výzkumných aktivitách katedry, a to i v zahraniční oblasti. V posledním období se rozšiřují stáže pro studenty učitelství. Svoji činnost katedra neustále doplňuje a prohlubuje – připravuje celoživotní vzdělávání, pedagogické bakalářské studium pro inženýry, pro studenty učitelství, řeší se i bakalářské studium pro mistry.

V závěru svého vystoupení pozval *Ing. Miller* všechny přítomné na seminář k 50. výročí České zemědělské univerzity (26. 9. 2002) a doporučil jménem katedry pedagogiky co nejúžší spolupráci všech zemědělských škol, která by vedla ke sloučení obou jejich sdružení v jednu silnou asociaci. Jen tak budou moci prosazovat své společné zájmy vůči nadřízeným orgánům.

Odborné učebnice

S problematikou učebnic, které pro žáky SOŠ studijního oboru Agropodnikání (ale i jiných škol) připravuje Sdružení zemědělských škol ve spolupráci s vydavatelstvím Credit, se setkáváme na stránkách časopisu poměrně často – naposledy v podrobném článku v červnové Zemědělské škole č. 9–10, roč. 64/2002. Šéfredaktor vydavatelství *pan Blecha* opět seznámil přítomné ředitele a hosty s aktuální situací kolem vydávání, s novinkami: Ekonomika podnikání 1 a 2, Speciální pěstování rostlin, Praktická cvičení z biologie, Praktická cvičení z ekonomiky a s učebnicí Praxe, o kterou je především velký zájem. Učebnice z vydavatelství Credit by byly vhodné i pro dospělé studenty odborných kurzů, které začnou na akreditovaných školách na podzim. Aktuální informace ve vydávání budeme zveřejňovat průběžně.

Jak dál v práci Sdružení

Úkoly Sdružení řešené na jednání koordinačního výboru a konferenci shrnul předseda Sdružení *Ing. Musil*. Jak by se

mělo přistupovat k návrhu učilišť o užší spolupráci a postupné sloučení obou sdružení? Koordinační výbor doporučil vytvoření jediné organizace sdružující obě dosavadní – Sdružení středních zemědělských, lesnických a potravinářských škol, rybářské školy a školních hospodářství a Sdružení vzdělávacích zařízení se zemědělským, lesnickým, rybářským, potravinářským a gastronomickým zaměřením.

Podle představ koordinačního výboru Sdružení by řízení v nově pojatém sdružení mělo jít od krajů z jednotlivých skupin a koordinační výbor by už jen usměrňoval hlavní stěžejní problémy, které se budou týkat všech krajů. Je nutné se přizpůsobit současnému zřízení, které je.

Následným hlasováním dala konference koordinačnímu výboru mandát, aby jednal o budoucím sloučení se zemědělskými učilišti. Jak už bylo výše řečeno, koordinátoři provedou do konce září schůzky v krajích se všemi zástupci zemědělského školství a zjistí jejich představy o činnosti a součinnosti. Přítomní jednání by měli být i krajští zástupci odboru školství, poslanci, senátoři, radní, ..., všichni, kteří mají školství na starosti. A v polovině října by se k výsledkům sešel koordinační výbor a posoudil by situaci.

Naše školy už nemusí být čistě zemědělské, jsou to odborné školy, které mají ve své obsahové náplni výuku oborů se zemědělskou problematikou. Střední školství se prolíná i SOU obsahují studijní obory. Podstatné je, že obě dvě skupiny škol připravují žáky pro zemědělský rezort, který bude určovat počet a skladbu odborníků.

Jedna z úspěšných soutěží

Ing. Janecký, ředitel Vyšší odborné školy technické a Střední odborné školy v Litomyšli informoval o soutěži družstev zemědělských škol a Dni zemědělské mládeže, která se v Litomyšli uskutečnila 16. května v rámci 5. národní výstavy hospodářských zvířat (ZPŠ č. 9–10, roč. 64/2002). Výstava v podobném termínu bude opět za dva roky a vedení holdingu Unichov chce znát, zda se Sdružení bude opět na soutěži podílet. Je nutné vše dopředu připravit, aby soutěž přinesla pro žáky našich škol skutečný efekt.

Letošní obsah soutěže už tradičně kvalitně připravil pan Ing. Rozman. Poprvé byla řešena bonitace zvířat právě pro žáky středních škol. Výstava je i ideální příležitostí pro setkání učitelů odborných předmětů, kterým vedení holdingu může poskytnout nejnovější zdroj informací a poznatků, nehledě na přínos vlastního seznámení a společných diskuzí pedagogů. Obdobné soutěže jsou pro žáky důležitým motivačním zdrojem.

Síla v jednotě a v množství

Sloučení škol v jedno sdružení přinese, podle Ing. Janeckého, nějaké složitosti, ale „v jednotě a zejména v množství je síla“, podotýká. Musíme si uvědomit, co je podstatné, co je potřeba řešit společně a co si musíme každý za sebe vyřešit sám. Podstatné je pro nás např. řešení osnov, otázka počtu učitelů na žáka, problematika řízení motorových vozidel, ... to jsou věci, za které bychom měli bojovat. A obdobné problémy budou mít i učiliště. Na krajských radách proto nutné řešit koncepční věci a ne záležitosti jednotlivé školy.

Společně chtějí při prosazování svých zájmů postupovat v rámci Sdružení i školy s ekologickými obory.

Problém kvality středního odborného školství

Do diskuze se opětovně přihlásil Ing. Janecký s problematikou, která mu už delší dobu působí starosti, a která silně ovlivňuje kvalitu středního odborného školství.

Chtěl bych, abyste všichni vnímali, co se děje v České republice v oblasti školství, uvádí. Jedná se o záležitost osmiletých gymnázií. Jestliže odchází na gymnázia 33 % populace v jednom ročníku, tak pro naše školy zůstává tzv. druhá garnitura. Chybí nám ve třídě schopní „tahouni“, nemáme ve třídě ty, co se dokáží poprat s těmi negativními. A to je i krok ke snižování úrovně některých škol. Obdobné zkušenosti přicházejí ze zahraničních škol (jak jsme slyšeli od dr. Kriega). Problém není pouze v tom, že my učíme ty „zbylé“, ale absencí těch schopnějších se daná úroveň ještě posouvá dál. To je jedna z vážných věcí a trápí nás všechny, co tady sedíme. Domnívám se, že je to také jedna z prioritních věcí, kterou bychom měli začít prosazovat. Nikde ve světě nedochází ke „třídění“ a rozdělování žáků po čtyřech letech studia základní školy. Nejde jenom o to, kdo k nám přijde a co ho naučíme, ale zmíněný jev s sebou přináší celou řadu dalších vlivů.

Druhým problémem je, že z těchto prioritních dětí – absolventů víceletých gymnázií – vyrůstají velice ambiciózní lidé, kteří se domnívají, že oni na vše mají, všechno si zařídí a podle toho se i chovají v dospělosti. A to je velice nepříznivý jev, protože místo toho, abychom vytvářeli společnost, kde budeme vůči sobě trochu tolerantní, tak ji vytváříme intolerantní. Jestliže chceme, aby na základní školu mělo přístup i dítě, které jezdí na vozíčku, tak nesmíme děti hned rozdělovat. Jen se zeptejte ve třídách, co to s daným kolektivem udělá, když do něho přijde handicapované dítě. Oni jsou schopni postiženého žáka „opečovávat“, chovat se k němu s pochopením a vyrůstají z nich tak lidé, kteří i v dospělosti se budou obdobně chovat k lidem, kteří méně zvládnou. Ale privilegovaní studenti

z gymnázia jsou ještě vedeni k tomu, že oni jsou vybranou třídou, že oni jsou něco, a tak to v nich i roste.

Chtěl bych, abyste toto věděli, abyste podle toho i vystupovali a jednali. Za existence gymnázií nikdy nenarostl jejich počet tak, jako od roku 1990 do roku 2000. Tam se stala velká chyba, kterou v mnoha případech ani neregistrujete, ale je tady. A byl bych rád, abyste všichni ve svém okolí šířili o této skutečnosti informace, aby nás někdo nebalamutil, že gymnázia nás zachrání, že nás ze všeho vyvedou. To je nesmysl!

Doporučení z NÚOV Praha

Otázku, jak se zapojit jako zástupci Sdružení v krajích, doplňuje Ing. Hradil z Národního ústavu odborného školství.

V současné době probíhají v krajích práce na vytvoření komplexní představy o dalším vývoji školství. Jde o to, jakým způsobem to kde proběhne a nakolik to zemědělské školy zasáhne či nezasáhne.

Ing. Hradil se domnívá, že jedním z podstatných úkolů zástupců v krajích by mělo být sledovat i toto dění. Mohlo se klidně stát, že nikdo z pracovníků našich škol se nedostal do příslušného týmu, který školskou studii připravuje a pak by nás mohlo překvapit, že výstup těchto prací by pro nás mohl dopadnout žalostně.

K otázce víceletých gymnázií potvrdil, že někde se skutečně dost výrazně projevují tendence, které zmínil Ing. Janeček. Podle těchto tendencí je potřeba zvýraznit a podpořit další rozvoj gymnaziálního studia, případně rozvoj lyceí v návaznosti na obecnou tezi – posílit vzdělávací základ budoucí populace a vytvořit lepší podmínky pro její stabilitu při celoživotním uplatnění. Snahou tak je omezit tendence přílišné specializace vzdělávání, které je podle těchto názorů příliš svazují a ztěžují adaptaci žáků na novou situaci.

Proto Ing. Hradil znovu doporučuje se porozhlédnout, co se v krajích v tomto směru děje a najít způsob, jak vstoupit do přípravy příslušných materiálů, pokud už někde není skoro pozdě. Některé programy se dělají vzorově nebo modelově za přispění expertů z centra a takovéto momenty, které by pro nás mohly být velice nepříznivé, tam jsou zapracovány.

Děni ve školství je třeba sledovat i z dalšího hlediska, a to je problematika zavádění kurikulární reformy. Jde o pojmy rámcové vzdělávací programy, profesní profily, školní vzdělávací programy, ... a vše další, co má vytvořit budoucí systém. Jde o naplnění těchto pojmů, o výklad, jak je správně chápat, jak s nimi pracovat.

Ing. Hradil doporučuje neopomenout uvedenou problematiku ani v dnešní době, kdy je spousta jiných bezprostředně akutních starostí, kdy si školy musí upevňovat svou pozici v kraji. Zmíněné záležitosti by neměly kolem našich škol projít bez povšimnutí, protože je jenom otázka času, kdy na ředitele dolehnou konkrétní úkoly z této oblasti a měli by být na ně připraveni, pokud chtějí své kolektivy vést správným směrem. Jde o to sledovat vývoj diskuzí a uplatnit své připomínky na základě vlastních zkušeností. Někdy je situace dost nepřehledná a střetávají se různé názory, přístupy.

Školy Sdružení by k problematice měly co říci, řada z nich má bohatou tradici. Existuje totiž řada koncepčních návrhů a představ, jak by se věci měly do budoucna řešit, a dost zásadně se liší od přístupu, na který jsme byli doposud zvyklí. Prozatím nedošlo k jednotnému názoru a jak ukazuje řada diskuzí, dokonce ani autoři návrhů nenašli vždy shodu s představiteli ministerstva školství. Konec je otevřený, bylo by pořád možné do reformy vstoupit a ovlivnit její výsledek. Výstupy by měly být takové dopady, které by školám nepůsobily problémy a mohlo se s nimi na školách dobře pracovat.

Konference proběhla ve svižném tempu a věcném duchu v příjemném a pohostinném prostředí Školního statku Humpolec. Podstatná a zásadní část usnesení konference zahrnuje představu další činnosti a podoby Sdružení v nových podmínkách působení škol a školních hospodářství v krajích.

Konference uděluje mandát jednotlivým zástupcům krajů v koordinačním výboru Sdružení k jednání se všemi útvary zemědělského školství a vzdělávání v krajích. Tento mandát je přenesení mnoha pravomocí, odpovědností a kompetencí na samostatné zástupce v krajích. Zástupce každého kraje do 30. 9. 2002 vejde ve styk se všemi útvary zemědělského školství a vzdělávání v krajích, přizve si zástupce školství kraje, případně poslance, zástupce Agrární komory ... Tito zástupci krajů – členové koordinačního výboru – budou pravidelně informovat koordinační výbor Sdružení jako jediní zástupci kraje. Z tohoto rozhodnutí očekáváme pružnost v jednání. Po sloučení obou sdružení budou ostatní problémy řešeny na úrovni obou koordinačních výborů.

Konference doporučuje koordinačnímu výboru vypracovat legislativní podklady pro jednání zástupců krajů, ve kterých vymezí jednoznačně pravomoc, odpovědnost, kompetence včetně právního posouzení a změn stanov našeho Sdružení zemědělských, lesnických a potravinářských škol, školy rybářské a školních hospodářství.

– akr –

Elektronický časopis

Zemědělské aktuality

vychází již druhý rok v elektronické formě a předplatitelům je zasílán jako soubor *.pdf pomocí e-mailu.

Přináší tuzemské i zahraniční informace ve formě kratších i delších článků z oborů zemědělských a příbuzných. Pravidelná příloha přináší fotografie nejdůležitějších škůdců, chorob, užitečných a zákonem chráněných druhů hmyzu.

Zájemcům nabízíme zaslání ukázkového čísla zdarma.

e-mail: pokorny@uzpi.cz

NÚOV informuje

Národní ústav odborného vzdělávání podává informaci o nově schválených, resp. inovovaných učebních dokumentech vzdělávacích programů v roce 2001/2002 v zemědělském, lesnickém a potravinářském sektoru – viz tabulka v příloze. Nové učební dokumenty jsou k dispozici v edičním oddělení NÚOV.

Pro úplnost uvádíme i přehled nových a inovovaných učebních dokumentů (UD) z oblasti speciálního školství ve výše uvedených sektorech, protože v poslední době jsme ve spolupráci s odborem 24 MŠMT ČR vytvořili řadu těchto vzdělávacích programů. Některé z nich byly na MŠMT odeslány, ale zatím jim nebyla udělena schvalovací dolož-

Tabulka

Název vzdělávacího programu	Kód KKO	Kód JKO	Schválilo MŠMT dne	Schváleno pod čj.	Poznámka
<i>Obory potravinářské</i>					
Mlynář	29-52-H/001	29-61-2	2.7. 2002	22 604/2002-23	celé UD pro 3letý s V
Cukrář-výroba	29-54-H/002	29-64-2/01	19.12. 2001	32 832/2001-23	UP dálk. , več. studia jako dodatek k UD
<i>Obory zemědělské</i>					
Chovatel cizokrajných zvířat	41-43-L/004	45-55-4	15.4. 2002	17 470/2002-23	celé UD pro 4letý stud. SOU
Rybářství	41-43-M/001	42-15-6	26.8. 2002	21 460/2002-23	celé UD pro 4letý s MZ
Myslivecké hospodářství	41-46-M/003	42-23-6	28.8. 2002	25 215/2002-23	UP pro 1 školu
Zahradnictví	41-44-L/501	45-11-4	3.4. 2002	10 098/2002-23	celé UD pro 2leté NS pro abs. 3letých učebních oborů
Zahradník	41-52-H/001	45-71-2	5.12. 2001	31 357/2001-23	UP dálk. , več. studia jako dodatek k UD
<i>V oblasti spec. školství</i>					
Pekařské práce	29-53-E/002	29-84-2/00	8.4. 2002	17 213/2002-24	celé UD pro 3letý s V pro OU
Cukrářské práce	29-54-E/003	29-86-2	30.8. 2001	24 017/2001-24	celé UD pro 3letý s V pro OU
Řeznické a uzenářské práce	29-56-E/002	29-83-2	2.7. 2001	20 979/2001-24	celé UD pro 3letý s V pro OU
Mlékařské práce	29-55-E/001	–	6.6. 2001	19 087/2001-24	celé UD pro 3letý s U pro OU
Květinářské a aranžérské práce	41-52-E/008	45-93-2/01			celé UD pro 3letý s V pro OU
Zahradnické práce	41-52-E/xxx	–			celé UD pro 3letý s V pro OU
Zahradnické práce-včelařství	41-52-E/xxx	45-28-2			celé UD pro 3letý s V pro OU

ka – viz níže uvedená tabuľka. Schválené UD špeciálneho školství jsou k dispozici na odboru 24 MŠMT, který tuto oblast garantuje.

Další upozornění pro ředitele škol

- 1) s platností od 1.9.2002 počínaje 1.ročníkem schválilo MŠMT inovované učební osnovy předmětu **občanská nauka** pro studijní obory SOŠ a SOU, 2leté a 3leté učební obory a pro nástavbové studium.
- 2) s platností od 1.9.2002 počínaje 1.ročníkem schválilo MŠMT inovované učební osnovy přírodovědných předmětů: **fyzika** pro stud. obory SOŠ a SOU, fyzika

pro učební obory SOU; **chemie** pro nechemické obory SOŠ a SOU v různé hodinové dotaci (1–2; 3–5; 6–8); **základy přírodních věd** (fyz., chem., ekol.) pro studijní obory SOŠ a SOU – varianta A (s vyššími nároky na fyzikální vzdělávání) a varianta B (s nižšími nároky na fyzikální vzdělávání).

K dispozici rovněž v edičním oddělení NÚOV.

Ing. Zorka Husová

Vedoucí oddělení pro vzdělávací programy technických oborů s chemickým a biologickým základem a oborů zemědělských, NÚOV

Aký bol tohtoročný Agrokomplex

Každoročná prezentácia poľnohospodárskych a potravinárskych firiem na medzinárodnom veľtrhu Agrokomplex dáva prehľad o stave, napredovaní, úspechoch, ale i problémoch poľnohospodárov a potravinárov. Nebolo tomu inak ani v tomto roku.

Prioritou v oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva už nie je objem produkcie, ale kvalita, bezpečnosť potravín a podpora domácej výroby.

V tomto duchu sa niesli aj mnohé sprievodné podujatia a odborný program.

Tradične je už na veľtrhu prezentovaný pavilón vedy, kde sa predstavujú vedecké a vzdelávacie inštitúcie, pričom jednou z nich bol aj Agroinštitút Nitra, ktorého expozícia bola v tomto roku zameraná na jeho 35-ročnú činnosť, prezentáciu výsledkov práce v odbornom vzdelávaní, nových smeroch v oblasti celoživotného vzdelávania, ako aj spolupráce v oblasti tvorby a realizácie medzinárodných projektov.

K podujatiu neodmysliteľne patrí aj množstvo odborných seminárov, konferencií a firemných prezentácií. V tomto roku boli tieto aktivity koncentrované v pavilóne vedy pod názvom AGROFÓRUM, v ktorom sa diskutovalo na aktuálne témy z oblasti vedy, výskumu, poradenstva, integrácie do EÚ a mnohé ďalšie. Organizačne sa na týchto aktivitách podieľal Agroinštitút Nitra. V priebehu veľtrhu sa tu vystriedalo 52 ústredných diskutujúcich, pričom priemerná účasť na jednej téme bola 25 osôb.

Už tradične sa na Agrokomplexe udeľujú aj ocenenia za najlepšie produkty vyrobené na Slovensku „Zlatý kosák“, ktorý sa udeľuje v kategóriách: potraviný, rastlinná výroba,

mechanizácia, vedecko–technický rozvoj, živočíšna výroba, stavebníctvo a priemyselný dizajn.

V kategórii vedecko–technický rozvoj udelila odborná porota Zlatý kosák konzorciu projektu Tempus-Agrieduca vedenému koordinátorom prof. Ing. J. Grolmusom, CSc., na ktorom participoval aj Agroinštitút Nitra. Je to vzdelávací program využívajúci moderné informačné technológie pri riešení ekologizácie poľnohospodárstva.

Súčasťou expozície Agroinštitútu bola aj prezentácia činnosti stredných odborných učilíšť poľnohospodárskych a potravinárskych. Predstavili sa výsledkami práce na odbornom výcviku a ukážkami niektorých zaujímavých činností z oblasti tradičných vidieckych remesiel a potravinárstva. Tejto prezentácie sa v tomto roku zúčastnilo 9 stredných odborných učilíšť.

O tom, že záujem o expozíciu Agroinštitútu bol veľký, svedčí prítomnosť mnohých významných hostí z oblasti štátnej správy, vedy, výskumu, riaditeľov škôl a poľnohospodárskej praxe. Medzi najvýznamnejšie patrila návšteva podpredsedníčky vlády SR M. Kadlecíkovej, ministra pôdohospodárstva SR P. Koncoša, ministra školstva P. Ponického, podpredsedu NR SR P. Hrušovského a mnohých ďalších.

D. J.

140 let zemědělského školství v Chrudimi

Stručná historie školy

O zřízení hospodářské školy v Chrudimi se začalo vážně jednat od roku 1861. V Chrudimi byla půda příznivá, jednalo se jen o to, jak zajistit úhradu nejnútnejších nákladů spojených s jejím vznikem a udržováním. Obětavé úsilí bylo spojováno se jmény dr. J.B. Lambl, F. Kofránek, A.E. Komers.

Hospodářská škola v Chrudimi byla slavnostně otevřena dne 4. listopadu 1862, prvním ředitelem se stal P.J. Šimek. V celé významné historii školy se v této funkci vystřídal více osobností, jako např. J. B. Uhlíř, A. Eckert, F. Bauer, J. Trojan, Mgr.Dr. S. Zelenka ... O vážnosti školy svědčí i zpráva z 3. srpna 1863 o konání veřejné celoroční zkoušky, které se kromě jiných zúčastnil i zemský poslanec a historiograf Království českého František Palacký a zemský poslanec dr. Ladislav Rieger.

S přibývajícím zájmem se škola rozšiřovala, stěhovala. V roce 1869 získala škola zkušební pole, o dva roky později byla zřízena chemická laboratoř. Dosavadní dvouletá hospodářská škola byla přeměněna na tříletou střední školu hospodářskou, otevřela se zimní škola hospodářská pro méně majetné rolníky, přibyla podkovářská škola, později dvouletá škola zahradnická. Už letech 1882 – 1899 probíhala při škole řada odborných kurzů.

Významným datem se stal 19. prosinec 1900, kdy zemský výbor převzal školu do zemské správy. Od té doby ústav nesl pyšný název Královská česká zemědělská střední hospodářská škola. Už po roce 1900 vzniká také hospodářská škola s celoročním vyučováním jako náhrada za hospodářské kurzy pro rolnické dívky.

Opět stávající budovy školy i přes různé přestavby nevyhovovaly, a proto bylo rozhodnuto postavit školu novou – vysvěcenou a slavnostně předanou 7. května 1905.

Zvláštního významu se dostalo této škole usnesením Zemského výboru o zřízení pedagogického semináře pro kandidáty učitelství.

Opět ke změně došlo 27. června 1920, kdy na návrh ministerstva zemědělství bylo prodlouženo studium na středních zemědělských školách na čtyři roky a škola se stala čtyřletou „Československou vyšší hospodářskou školou“. Současně se mění dosavadní hospodářská škola na vyšší hospodářskou školu dvouletého charakteru výuky.

Důležitou součástí vzdělávání se stal zemědělský výzkum, který začal již v roce 1885 zřízením pokusné stanice hospodářské. Opravdový pokrok nastal v roce 1906 zřízením výzkumné a semenářské stanice. Událostí s dosahem pro celý kraj bylo slavnostní otevření samostatné budovy státní výzkumné zemědělské stanice dne 21. února 1920, přičleněné ke škole.

Těžkým obdobím pro školu byla 2. světová válka, i přesto ale škola přijala všechny zájemce o studium, což se projevilo zvýšením celkového počtu žáků.

Škola opět procházela řadou změn. V roce 1950 se zrušila Vyšší hospodářská škola, v roce 1952 se Vyšší rolnická škola změnila na Zemědělskou technickou školu chovatelského oboru a o dva roky později byla Zemědělská technická škola dokonce zrušena a existovala opět Zimní škola zemědělské mládeže. V roce 1956 vznikla mistrovská škola mechanizační. Měnili se rovněž v krátké době ředitelé.

V roce 1961 bylo řízení zemědělských škol svěřeno ministerstvu školství a kultury – do této doby školu řídilo ministerstvo zemědělství.

Od 1. září 1963 bylo zřízeno studium oboru mechanizace zemědělské výroby, školním rokem 1975/76 pokračoval pouze obor pěstitel – chovatel, který v dalších letech prošel různými organizačními změnami.

Zvýšený počet studentů na škole si vyžadoval stále větší kapacity, a proto bylo započato s výstavbou nového areálu školy s domovem mládeže a tělocvičnou. V těchto prostorách začala výuka 15. září 1966. Po zrušení mechanizačního oboru byla stará budova školy předána učňovskému školství.

Také rok 1968 měl ve škole své následky. Na rozdíl od roku 1951 nepostihl tolik studenty, ale především profesorský sbor.

Rok 1990 přinesl nové perspektivy.

Historie školního statku

Školní statek byl založen 15. října 1863. Jeho vznik vyvolala potřeba doplnění teoretických znalostí praktickou výukou studentů školy. První školní statek vznikl pronájmem statku pana Kuchyňky, jeho výměra činila 15,76 ha a byly tu zastoupeny všechny kultury. V následujícím období dochází k několika změnám půdní držby. V roce 1885 přibyla

ke statku stáj pro hovězí skot, chlívky pro prasata a skleník, škola zakupuje pozemky pro potřeby praktické výuky. V roce 1939 činila výměra 109,15 ha.

Po 2. světové válce zůstal školní statek roztržštěn do 5 dvorů. Rokem 1955 školní statek končí svou činnost předáním chrudimskému státnímu statku, jeho činnost byla obnovena v roce 1959. Dalším zlomovým rokem se stal rok 1966, kdy bylo delimitací provozovny Vestec a farmy Kalousov vytvořeno Školní hospodářství SZTŠ Chrudim o výměře 645 ha zemědělské půdy. Aktuální stav si vynutil rozsáhlou investiční činnost, která pokračovala i v 80. letech. V roce 1966 byl založen jezdecký oddíl.

Svou polohou, půdními i klimatickými podmínkami patří statek do řeparské výrobní oblasti.

Škola v období 1992 – 2002

Od 1. 9. 1991 se objevil nový název školy Střední zemědělská škola Chrudim. Ve stejném školním roce škola navázala na bohatou tradici hospodyňských škol (Hospodyňská škola v Chrudimi založena v r. 1887 patřila k nejstarším v Evropě) zřízením Rodinné školy, obnoven byl studijní obor pěstitelsko-chovatelský.

Ve školním roce 1993/94 se v nabídce školy poprvé objevuje studijní obor Agropodnikání (zaměření Zemědělský provoz, Podnikání a služby), který zásadně zohledňuje požadavky zemědělského provozu na absolventy školy.

Od roku 1993 škola nese název Střední zemědělská a rodinná škola v Chrudimi.

Výsledkem dalších koncepčních změn je zavedení nových studijních oborů, které vyhovují programu optimalizace sítě škol z pohledu ministerstva a z pohledu školy mají zemědělský nebo ekologický charakter, tedy vyhovují zamýšlené koncepci školy.

Od 1. 9. 1996 jsou povoleny dva nové studijní obory – Ekonomika zemědělství a výživy a Ekologie a ochrana krajiny. Schválený projekt vyššího odborného studia obor Správa ochrany životního prostředí navazuje na historický vývoj školy, zejména na vrcholné období zemědělského školství v Chrudimi v letech 1920–1939. Nový název školy platný od 1. 9. 1996 je Střední zemědělská škola, Rodinná škola a Vyšší odborná škola Chrudim.

Ve školním roce 1998/1999 končí poslední ročník maturitního studia rodinné školy, od 1. 9. 1998 je povolen

a zařazen do sítě škol nový zemědělský studijní obor Rostlinolékařství.

Po zřízení Středního odborného učiliště zemědělského s tříletým učebním oborem Zemědělec – hospodyňka od 1. 9. 2000 nese škola název Vyšší odborná škola, Střední zemědělská škola a Střední odborné učiliště Chrudim.

Jedním z klíčových problémů, jak se uvádí v Almanachu, je vyrovnanost vzdělávací nabídky a poptávky a využití kapacity zemědělských škol, a to nejen v současnosti, ale i s výhledem na předpokládaný vstup ČR do EU, a sladění na požadovanou kvalifikační strukturu.

Školní statek za období 1992 – 2002

Propojení školy a školního statku v oblasti vzdělávání funguje velmi dobře a v zavádění nových poznatků, v poradenství a v dalším vzdělávání mají v Chrudimi dlouhodobou tradici.

Po roce 1989 došlo ke změnám v zemědělství, které se dotkly i školních hospodářství.

Na probíhající transformace v zemědělství reagoval i školní statek a zemědělská škola a za vzájemné spolupráce byl zpracován „Transformační projekt“ Školního statku Chrudim – Vestec.

V současné době je školní statek zaměřen na rostlinnou a živočišnou výrobu. Účelovou činnost zajišťuje na výměře 399 ha zemědělské půdy, z toho 125 ha státní a 274 ha pronajaté od soukromých vlastníků. U obilovin se věnují pěstování sladovnického ječmene, potravinářské a krmné pšenici a množení osiv.

V živočišné výrobě jde o zaměření na chov skotu s uzavřeným obratem stáda a na chov prasat, který je uznán jako rozmnožovací chov.

Hlavním posláním školního statku jako účelového zařízení je naplnit praktickou činnost vzdělávání, protože získané teoretické znalosti mají jen tehdy pravý význam, jsou-li ověřeny v praxi.

Je těžké uvést na několika stránkách vše podstatné z historie a současnosti školy a školního statku i zařadit všechny představy o budoucím vývoji. Nezmínili jsme se ani o významné zahraniční spolupráci, která byla po roce 1989 úspěšně navázána nejdříve s holandskou školou a později s Velkou Británií, Rakouskem i s dalšími zeměmi.

Ale všetky podklady k tomuto článku boli čerpané z obsáhlého Almanachu, ktorý bol ke 140. výročí zemédělského školství v Chrudimi pečlivě připraven a je k dispozici ve škole!

„...Ten národ, který nejlépe si osvojí vědomosti a hluboké porozumění silám přírodním, bude stát v čele pokroku a bude nejmocnější; národ, jenž zůstává v nevědomosti, bude vždy v područí a vykořisťován od jiných k účelům sobeckým... „ (A.E. Komers, 1844)

Poslední slova článku by mohla patřit jedné z nejvýznamnějších osobností zemědělského školství – hospodářskému radovi A. E. Komersovi, který měl významný podíl na zřízení chrudimské školy.

Netradičný experiment v SOUP Stará Ľubovňa

Začiatok šk.roku 2002/2003 bol v SOUP Stará Ľubovňa netradičný a hlavne slávnostný. Otváralo sa totiž vysunuté pracovisko tohto SOUP v obci Lomnička, v ktorom bude získavať stredné odborné vzdelanie prevažne rómska mládež.

K slávnostnej atmosfére prispela osobná účasť ministra pôdohospodárstva SR Pavla Koncoša, ktorý sa významnou mierou podieľal na vzniku tejto „prvej lastovičky“. Bez jeho pochopenia a zánietenosti pre túto myšlienku by sa tento experiment nestal skutočnosťou.

Obec Lomnička vo svojej histórii viackrát zmenila názov, ako aj osídlenie. V súčasnosti, až na niekoľko výnimiek, je osídlená rómskym obyvateľstvom. Aj keď už v roku 1835 tu bola založená Rímsko-katolícka ľudová škola, ktorá sa postupne pretransformovala na plnoorganizovanú základnú školu a v obci je zabezpečovaná aj predškolská výchova, väčšina detí po ukončení základnej školy, najmä zo sociálnych dôvodov nemala možnosť pokračovať v štúdiu na stredných školách.

Naše SOU poľnohospodárske Stará Ľubovňa bolo v roku 1998 Okresným úradom v Starej Ľubovni požiadané, aby vytvorilo vysunuté pracovisko pre rómsku mládež, ktorá by sa vzdelávala v odboroch, ktoré SOUP zabezpečuje.

Po prvých rozpakoch sme sa predsa len odhodlali pomôcť riešiť problémy pri výchove mladej rómskej generácie. Po rozhovore s riaditeľkou ZŠ v Lomničke – Mgr. Jankou Hanečákovou, ktorá s nadšením hovorila o výchove a vzdelávaní rómskych žiakov, sme boli definitívne rozhodnutí ísť do tohto experimentu.

Naše pôsobenie sme začali v priestoroch základnej školy Lomnička 1. septembra 1999 teoretickou prípravou v 2 ročnom učebnom odbore poľnohospodárska výroba. S veľkým pochopením predsedu RD Podolínec – Ing. Jána Pokrivčáka sme na pracoviskách tohto RD dokázali zabezpečiť aj praktickú prípravu žiakov.

Po prvom roku tohto experimentu sme boli presvedčení o správnosti nášho rozhodnutia a začali sme uvažovať o vybudovaní vlastných priestorov pre vysunuté pracovisko, v ktorom by sme zabezpečovali teoretické, ale aj časť praktického vyučovania. Opäť to bolo RD Podolínec, ktoré nám poskytlo priestory bývalej sýpky na rekonštrukciu.

Po oslovení viacerých inštitúcií o poskytnutie dotácie na realizáciu stavby pozitívne zareagoval vtedajší zriaďovateľ – Ministerstvo pôdohospodárstva SR, ktorý z kapitálových transferov vyčlenil na realizáciu tohto projektu cca 20 mil. Sk. Na vypracovanie projektu vyčlenil zo svojho rozpočtu finančné prostriedky vo výške 190 tis. Sk aj splnomocnenec vlády pre riešenie problémov rómskej menšiny.

Napriek mnohým problémom sa predovšetkým vďaka Ministerstvu pôdohospodárstva SR, Úradu vlády SR, Agroinštitútu Nitra, ale aj zamestnancom školy podarilo úspešne stavbu dokončiť, dokonca aj interiérovu vybaviť na vysokej úrovni.

Uvedením tohto pracoviska do prevádzky SOUP urobilo prvý veľký krok k naplneniu svojho cieľa. Naša najdlhšiejšia práca však len začína, pričom si kladieme ďalšie náročné úlohy :

- vytvoriť podmienky na získanie odbornej kvalifikácie a profesijných zručností rómskych žiakov v poľnohospodárskych a stavebných činnostiach,
- výchovným pôsobením podnietiť rómsku mládež k poznaniu seba samého, svojich osobných predpokladov, schopností, nadania, postojov a hodnotovej orientácie,
- vytvoriť podmienky pre vzdelávanie dospelých rómskych obyvateľov formou kvalifikačných a rekvalifikačných kurzov v základných poľnohospodárskych prácach,
- prehĺbiť v rómskych rodinách povedomie hospodára, zodpovednosť za starostlivosť o rodinu a zvyšovanie životnej úrovne.

Našou úlohou je však dosiahnuť ešte viac. A to vytvoriť živé prostredie medzi pedagógmi a žiakmi, v ktorom bude-

me vo vzájomnej súčinnosti úspešne postupovať k dosiahnutiu stredného odborného vzdelania čo najväčšieho počtu rómskej mládeže. Chceme rozšíriť naše pôsobenie aj na žiakov z okolitého regiónu, kde je tiež značná koncentrácia rómskeho obyvateľstva.

Takéto riešenie vzdelávania, keď odborná vzdelávacia inštitúcia prichádza priamo k občanom žijúcim v sociálne znevýhodnenom prostredí je jediné na Slovensku. Preto našou úlohou v najbližších rokoch je preukázať opodstatnenosť takéhoto riešenia, aby prostredníctvom zriadenia ďalších odborných vzdelávacích zariadení, v podobných podmienkach ako sú v obci Lomnička, sa vytvorili predpoklady pre zvyšovanie vzdelanostnej úrovne rómskeho obyvateľstva. Hľadiac do budúcnosti, máme ešte ďalšie vízie – postupne rozšíriť tento areál na komplexné výchov-

no-vzdelávacie zariadenie s ďalšími účelovými objektami. Predpokladáme, že bude treba postupne vybudovať objekty školského stravovania, telocvičňu, opravárenské dielne, skladové hospodárstvo, garáže, skleníkové hospodárstvo, pokusné políčka, vnútorné komunikácie a oddychové plochy. V prípade riešenia celodenného výchovno-vzdelávacieho procesu bude potrebné vybudovať objekt internátu.

Sú to vysoké a náročné ciele. Sú však splniteľné a pre výchovu a vzdelávanie rómskej mládeže, ale aj dospelých, nevyhnutné. Uvedomujeme si, že tieto ciele sú náročné nielen na finančné prostriedky, ale aj na našu prácu. Napriek tomu sme presvedčení, že ich realizáciou pomôžeme občanom rómskej menšiny úspešne sa integrovať do spoločnosti.

Ing. Štefan Mikuš, SOUP Stará Ľubovňa

Několikerá setkání na hradě Krakovci

Ve dnech 8. – 9. června zaplanuly opět ohně kovářských výhní a pod údery kladiv se rozezněly kovadliny na hradě Krakovci v okrese Rakovník při již pátém kování na Krakovci „Kraťování 2002“. Spojení jména středověkého hradu a názvu jedné z nejstarších pracovních technik poprvé použil – jako symbolické označení pro setkání kovářů a podkovářů před pěti lety – kastelán hradu Krakovec a pořadatel prvního Kraťování pan Jiří Sobek.

Vzpomínám si, že tenkrát před pěti lety v době letních prázdnin nepřálo prvnímu Kraťování počasí. Bylo chladno a poprchávalo a atmosféru léta připomínalo snad pouze teplo výhní kovářů, u kterých se návštěvníci ve svetrech a nepromokavých bundách s chutí ohřávali. Možná jsem jenom já tušil, tehdy ještě pouze jako divák, že se právě zde nabízí příležitost k založení nové tradice setkávání kovářů také u nás v Čechách. Abyste rozuměli, kolegové kováři na Moravě mají totiž takových tradičních setkání hned několik. Jsou to např. „Kovářské soboty“ ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm a pak především setkání uměleckých kovářů, dnes již evropského významu, „Hefaiston“ na hradě Helfštýně. A tak slovo dalo slovo a od dalšího ročníku připravujeme Kraťování společně s kastelánem hradu.

Společné začátky

Již od společných začátků si Kraťování hledalo svou vlastní tvář. Předně, ve srovnání s obdobnými kovářskými a řemeslnými dny a setkáními u nás či v zahraničí, se na Krakovci nesoutěží a navíc se kovářské řemeslo představuje v celé šíři oboru, tj. od tradičního venkovského, zemědělského kovářství – opravářství, přes podkovářství až ke kovářství uměleckému. Také díky podpoře Ministerstva zemědělství ČR, respektive nejdříve Institutu výchovy

a vzdělávání MZe ČR a nyní po jeho zániku Ústavu zemědělských a potravinářských informací, se kovářství na Krakovci prezentuje prostřednictvím dovedností pracovníků a žáků středních odborných učilišť. Navíc nás pohled do programu letošního ročníku Kraťování, ve kterém najdeme kromě pozvání na předvádění kovářské práce a výstavu kovaných děl i upoutávky na povídání a diskusi o „Kovu ve službách člověka“, o „Tvarování železa“, o „Uměleckém zpracování železa“ či o „Podkovářství“, zcela přesvědčí o jeho osvětovém a vzdělávacím zaměření. Přesto dominující předností Kraťování je skutečnost, že si řemeslníci a odborníci oboru jeho program s pomocí památkářů připravují sami.

Setkání kovářů

A tak kovářské dovednosti již od druhého ročníku Kraťování postupně předvádějí také mistři odborné výchovy a žáci učebních a studijních oborů kovářství SOUz Praha-Velká Chuchle, SOUz Třebíč, SOU Jaroměř a SOU Oselec. Přitom z diváckého hlediska jsou skutečně přitažlivé ukázky maturitních prací žáků čtyřletého studijního oboru Uměleckořemeslné zpracování kovů se zaměřením na umělecké kovářství a zámečnictví ze SOUz Třebíč a vždy vděčné podkování koní, které již tradičně předvedli mistři odborné přípravy kováři Jiří Piskáček ze SOUz Praha-Velká Chuchle

a Zdeněk Vítek, a letos prvně i Karel Kysilka, oba ze SOU Jaroměř.

V improvizované galerii v hradní věži jsou každoročně **vystavována originální a mistrovská kovářská díla**. Kromě již zmiňovaných maturitních prací, mezi kterými vévodilo v minulém roce kované violoncello „Dohra“ Jaroslava Lojdy a letos kovaný stůl „Leknín“ Zdeňka Vávry, to jsou kované plastiky uměleckých kovářů Pavla Révaye, Josefa Krupky a letos i Jiřího Piskáčka, dále dekorativní kované předměty např. uměleckých kovářů Jaroslava Kašpara a Jana Šturmy a užitkových předmětů z dílny Nejedlý & Nejedlý.

U **kovářských výhní pracovali**, kromě žáků z již jmenovaných učilišť, též žáci prvního ročníku studijního oboru Výtvarné zpracování kovů se zaměřením na umělecké kovářství a zámečnictví ze Střední uměleckoprůmyslové školy v Turnově a dále plzeňští umělci kováři Bohuslav Ježdík a Jaroslav Trykal.

Jako každoročně předváděl i letos za pražskou firmu He-faistos spol. s r. o. z Radotína umělecký kovář Pavel Révay spolu s kováři firmy Petrem Tichým a Janem Gabrisem **postup vykování plastiky**. V návaznosti na ukázky z předchozích let se letos před očima diváků ze zdánlivě neživého kusu železa postupně vylíhl v typicky révayovském rukopisu jeho postavicek a démonů Krakodráček. Je ohromující sledovat, jak zdánlivě „jednoduše a celkem jasně“ je žhavý kov nucen ustupovat promyšlené a dokonale zvládnuté technice práce do tvarů, které mu příroda, ač je také velkou tvořitelkou, nikdy sama dát nemůže.

Oproti předcházejícím ročníkům byl umělecký kovář a zároveň vůdčí osobnost obdivovaných maturitních prací a mistr odborného vyučování ze SOUz Třebíč Karol Kovač u kovadlin méně vidět, zato častěji a dlouho do noci ho bylo možno zastihnout se skicákem a tužkou v ruce, jak s obdivuhodnou precizností a dokonalým zrakovým záznamem vytváří skici a zachycuje náhodné portréty osob.

Setkání příznivců a přátel

Kromě vystupujících kovářů se každoročně Krakování účastní také ti, kteří se přijedou „pouze podívat a trochu si popovídat“. A nejsou to jen kováři, ale i odborníci a příznivci z jiných oblastí. Diskuse o práci, oboru a spolkové činnosti jsou pak nedílnou součástí těchto setkání. Letos tak na „večerní popovídání“ přijel jeden z nejvýznamnějších činných moravských uměleckých kovářů pan Milan Michna z Brna spolu s Josefem Urbánkem a mimo jiné přislíbili svoji účast na dalším ročníku Krakování. Potěšující byly i návštěvy např. zástupců Středního odborného učiliště

strojírenského z Hradce Králové, kde vyučují učební obor Umělecký kovář a zámečník, a kteří se chtějí také aktivně účastnit příštího ročníku, a dále ředitele Středního odborného učiliště uměleckých řemesel z Prahy Ing. Jana Lipského či předsedy Českomoravského sdružení kovořemeslníků pana Ladislava Půlpána.

Setkání věků

Z pohledu setkání minulého s dnešním to byla konfrontace **původních dovedností**, které si člověk postupně osvojil kdysi dávno v minulosti při opracování kamene a později tváření mědi, bronzů až nakonec železa, a které řemeslná tradice dochovala v kovářských postupech a technikách až do dnešních dnů, **se stále se omezujícími manuálními zkušenostmi dnešní generace** nastupující „kultury virtuální reality“.

Je zřejmé, že pobídek pro kovářství z oblasti zemědělství, opravárenství, ale i podkovářství nyní na počátku dalšího tisíciletí neustále ubývá. Například, díky pestřejší, kvalitnější a zároveň i cenově přijatelnější nabídce podkov – polotovarů, se stále snižuje počet těch podkovářů, kteří využívají a nakonec umějí železo kovářsky zpracovat, a jistě není daleko doba, kdy díky přibývání a lepení umělohmotných podkov nebude dovednost tvářet železo za tepla u podkovářů požadována vůbec. Ovšem na druhé straně v oblasti uměleckořemeslného zpracování kovů budou kovářské techniky přezívat i nadále při výrobě užitných (kovaných vrat, mříží, plotů, interiérového vybavení apod.) i dekorativních předmětů (plastik, drobných kovaných šperků, předmětů denní potřeby apod.) a uplatňovat se zejména při restaurování a konzervaci památek.

Z pohledu setkání generací to byla konfrontace práce těch starších a zkušenějších kovářů s těmi, kteří začínají nebo se na obor teprve připravují. Právě z této oblasti letošního programu Krakování, která měla symbolizovat jeden z dotyků věků, se nepodařilo zrealizovat uvítání a veřejné vyslovení úcty bývalých žáků, spolupracovníků, ale i čtenářů – odborníků panu Karlu Goňovi, dnes již nestorovi uměleckořemeslného vzdělávání u nás a zároveň autorovi řady odborných publikací z oblastí uměleckých kovořemesel. Pan Goňa, od května letošního roku již devětaosmdesátiletý, jinak stále čilý, aktivní (ještě v tomto věku jsem ho doma, krátce po Krakování, zastihnul při četbě odborné uměleckořemeslné literatury, jak si dělá vlastní výpisky) a soběstačný (sám si nakupuje, vaří, uklízí a pere) se vzhledem k aktuálnímu zdravotnímu stavu předem omluvil, a pamětní list z letošního Krakování přijal dodatečně s dojetím a lítostí, že se setkání nemohl zúčastnit.

A něco optimistického, v této jinak pro řemesla složité době, na závěr?

Mohu snad říci, že jsem rád, když vidím třeba na Helfštýně, v Rožnově pod Radhoštěm, na Hamernických dnech na Dobřívě, kovářských dnech v učilišti Jaroměř nebo na výstavě školních prací odborné školy v Turnově či učilišti v Třebíči, že je stále mnoho mladých a nadaných žáků, kteří jsou schopni vykonat nejen dobrou teoretickou a výtvarnou práci, ale kteří s chutí a nadšením zastanou i manuálně složitou namáhavou práci.

Také mohu říci, že jsem letošní Krakováně viděl již spíše očima Krakováně příštího a dnešní nedostatky a omezení, s pochopením a spoluprací příznivců, přátel, nadšenců a samozřejmě sponzorů z řad fyzických i právnických osob kolem kovářství, budou snad povýšením ročníku příštího. A tak doufám, spolu se všemi co se na Krakováně podílejí, v nové shledání v červnu příštího roku opět na Krakovci.

Za finanční, propagační a organizační pomoc děkuji zejména ÚZPI Praha, Hefaistos spol. s r. o., Praha–Radotín, ČZT s. r. o., Praha, Nejedlý & Nejedlý Buková.

Ing. Šimon Vondruška, Praha

Mistrovství České republiky mistrů OV SOU lesnických ještě žije

Jihočeský Písek se letos ve dnech 19. a 20. června stal již počtvrté za sebou místem setkání mistrů odborné výchovy SOU lesnických na jubilejním XV. ročníku Mistrovství ČR mistrů OV v práci s motorovou pilou.

Stejně jako v roce minulém se pořadatelské role mistrovství ujala firma Agroles Písek. Soutěž zařadila do programu své výstavy „Eko – agro – les Písek 2002“, rozšířeného letos i o mistrovství ČR „Dřevorubec 2002“. S českou dřevorubeckou špičkou se o body pro postup na letošní dřevorubecké mistrovství světa ve Skotsku utkal Jiří Anděl ze SOUL a U Lesonice, který soutěží i za dřevorubce profesionály.

Co k uplynulému Mistrovství ČR mistrů OV 2002 dodat?

Přechodem jednotlivých SOUL pod nového zřizovatele v loňském roce přibýlo pesimismu v názorech na možnosti

pořádání celorepublikových akcí v budoucnu. Jestli oprávněně nebo neoprávněně, ukáže čas. Letošní účast 11 MOV ze 6 SOUL (Abertamy, Bzenec, Křivoklát, Lesonice, Lomnice, Nové Město) byla jen polovinou počtu účasti mistrovské soutěže v roce 2001. Co nám asi napoví rok 2003?

Těm, kteří přijeli do Písku soutěžit, vedení jejich školy i všem sponzorům patří uznání a dík za podporu této akce. Byla by velká škoda, kdyby tato tradice neměla mít další pokračování. Také proto, že účastníci soutěže si vedle možností soutěžního zápolení zejména cení možnosti setkání a debaty s kolegy o tom, jak jde ten učilištní život.

1. místo – Jiří Anděl, Lesonice
2. místo – Jan Včelák, Lomnice
3. místo – Václav Mendlík, Lesonice
4. místo – Jaroslav Janda, Abertamy

Josef Koutník, Bechyně

Nevšední nabídka

Ústav zemědělských a potravinářských informací nabízí pro pracovníky i studenty škol velkou zahradnickou encyklopedii, pětidílný

ZAHRADNICKÝ SLOVNÍK NAUČNÝ

se slevou 20 % (celková cena za komplet 2 100 Kč, po slevě 1 680 Kč)

Pro organizátora většího odběru (více než 5 kompletů) nabízíme další slevu ve výši 210 Kč za komplet

Informace na tel. čísle 227 01 03 15, e-mail pokorny@uzpi.cz

37. ročník finále Zlaté podkovy v Humpolci

23. až 25. srpna tohoto roku bylo kolbiště Školního statku v Humpolci svědkem jezdeckého klání sedlových koní a vozatajů. Z kvalifikačních kol z České a Slovenské republiky (Pardubice, Ruda-Lány, Dvůrčeka u Jindřichova Hradce, Šumperk, Loštice, Kolesa, Moravský Krumlov, Tatranská Lomnice a Pecínov) se do Humpoleckého finále probíjelo ve čtyřech soutěžích sedlových koní na šedesát dva jezdců. V soutěži spřežení se představilo ve třech kategoriích (jednospréží, dvojspréží a čtyřspréží) sedmnáct jezdců.

Po pátečních drezúrách následovala v sobotu terénní zkouška ve všech soutěžích. Jezdci spřežení v odpoledních hodinách absolvovali přírodní trať maratonu. V neděli jezdcí a koně pokračovali skokovou zkouškou (parkurem) a soutěžící spřežení překážkovou jízdou.

Ke Zlaté podkově již tradičně patří i nedělní průvod jezdců a koní městem a nástup na náměstí s pozdravem starosty města, hejtmána kraje Vysočina, zástupce MŠMT a MZe ČR a dalších hostů.

Díky obětavé práci pořadatelů – Jezdeckého klubu Humpolec, Školního statku a Střední zemědělské školy Humpolec a MěÚ Humpolec – se již 37. ročník finále Zlaté podkovy v Humpolci vydařil.

Závodů se úspěšně účastnili i žáci některých zemědělských škol. **Žákyně místní zemědělské školy Lucie Musilová obsadila velmi pěkné 3. místo v Bronzové podkově.**

čr

Vyšší odborná škola ještě vyšší

Do slova a do písmene. První den nového školního roku otevřel náměstek pro školství hejtmána Krajského úřadu Jihočeský kraj pan Mgr. Karel Vachta, za účasti starosty města a dalších významných hostů z oblasti regionálního školství, nástavbu jeden a půl podlaží v areálu Střední rybářské školy ve Vodňanech. V nových prostorách budou umístěny potřebné moderní učebny Vyšší odborné školy vodního hospodářství a ekologie, dále informační centrum školy s knihovnou vybavenou počítačovou evidencí prostřednictvím čárkových kódů, studovna připravená pro vybavení v rámci akce „internet do škol“. Nedílnou součástí investiční akce je také nástavba jednoho podlaží domova mládeže, čímž dojde k navýšení chybějící ubytovací kapacity pro studenty obou škol.

Nad rámec původního záměru prezentovala firma Softir v budově školy vzorovou multimediální učebnu, která po-

slouží ostatním školám jako ukázka možností další generace učebních didaktických programů.

Uvedené investiční akce, kromě zmíněného navýšení potřebných kapacit, přinese zlepšení hydroizolací a tepelných izolací původních rovných střech, v neposlední řadě i k významnému zlepšení vzhledu původních staveb. Po nedávných povodních, které způsobily zejména na Školním pokusnictví nemalé škody, budou nové prostory motivačním prvkem nejen pro pracovníky, ale i žáky školy.

O Vyšší odbornou školu VHE je, obdobně jako o Střední rybářskou školu, při které byla v roce 1996 založena, mezi uchazeči neustálý zájem. Pro vedení školy je rozhodující, že její absolventi nacházejí plné uplatnění na trhu práce.

mr

Zajímá Vás zemědělská a potravinářská odborná literatura?

Víte, co vydal náš ústav v posledních letech?

Víte, co vydá náš ústav letos a příští rok?

Navštivte naše elektronické knihkupectví:

www.agronavigator.cz/knihkupectvi

Podzimní svátek Flory Olomouc HORTIKOMPLEX 2002

V prvním říjnovém týdnu se na olomouckém výstavišti Flora scházejí pěstitelé ovoce, zeleniny a školkařských výpěstků. Zdejší pavilony i venkovní areál budou ve dnech 3. – 6. října patřit největší podzimní akci Výstaviště Flora Olomouc – výstavě ovoce, zeleniny a školkařských výpěstků – HORTIKOMPLEX 2002. Už tradičně bude i letošní

7. ročník výstavy doprovázen další zajímavou akcí pro zahradníky a zahrádkáře – **PODZIMNÍMI ZAHRADNICKÝMI TRHY.**

Organizátoři z olomouckého výstaviště společně se spolupřadatelé z Ovocnářské unie ČR a Zelinářské unie Čech a Moravy hodlají návštěvníkům Hortikomplexu i letos nabídnout to nejlepší, čím se pěstitelé v České republice v oboru ovocnářství a zelinářství mohou pochlubit. Expozice ovoce a zeleniny zcela zaplní přízemní prostory největšího výstavního pavilonu A. Jak napovídá název doplňující speciální přehlídky v pavilonu H – „Zelenina jako okrasa“ – tvůrci letošního Hortikomplexu se nesoustředí pouze na užitkové vlastnosti oblíbené potravin, ale výstava má vyzvednou i její estetickou hodnotu.

Galerie pavilonu A bude už tradičně vyhrazena pěstitelskému umění členů Českého zahrádkářského svazu a zajímavým expozicím nejmladší generace domácích pěstitelů ze zahradnických a specializovaných škol. Racionální výživě a ekologicky pěstovaným plodinám chtějí pořadatelé zasvětit pavilon E.

Výstavní pavilon G a venkovní areál výstaviště oživí v rámci Podzimních zahradnických trhů stánky desítek prodejců s pestrou nabídkou výpěstků ovocných a okrasných dřevin, květin, semen, výrobků, potřeb a pomůcek pro zahradničení.

Hortikomplex dává prostor nejen výstavním a prodejním aktivitám, ale také odbornému a kulturnímu programu. Vedle soutěží o nejlépe řešenou expozici, výpěstek a kolekci výpěstků čekají na zájemce ukázky exponátů z aranžérské soutěže v podzimní vazbě. Zážitek z výstavy a trhů si mohou zpestřit ještě návštěvou sbírkových skleníků a botanické zahrady.

Areál Výstaviště Flora Olomouc bude v době konání výstavy od 3. do 6. října otevřen denně od 9.00 do 18.00 hodin, poslední den do 17.00 hodin.

Uplynulo 20 let od úmrtí

Václav K u h n

„Byl pro třídu a pro mě osobně vzorem pedagoga s rozsáhlými odbornými znalostmi a přirozenou autoritou, kterou by si každý pedagog měl přát...“

Těžko říci, s jakými pocity nastupoval Ing. Václav Kuhn v roce 1919 na své první, a jak se později ukázalo, jediné učitelské působiště, na tehdejší Zemskou střední hospodářskou školu v Chrudimi. Převládala hrdost, nebo nejistota a obavy, zda splní očekávání – své i ostatních? Nastupoval totiž do školy, která si za dosavadních 57 let své existence vydobyla respekt jak mezi školami, tak i v zemědělské veřejnosti. Nastupoval po profesoru Janu Stříteském (1858–1930), který měl široko daleko pověst erudovaného odborníka i skvělého pedagoga (jeho dlouholetí spolupracovníci Ing. Dr. Stanislav Zelenka a Dr. Zdeněk Kobza to vyjádřili následovně: „...byl opravdovým vzorem pravého zemědělského učitele, byl to jedinečný nezapomenutelný apoštol zemědělských nauk...“).

Ve svých 25 letech (narodil se 22. 1. 1894 v Žiželovsi v okrese Dvůr Králové nad Labem – od r. 1910 se obec jme-

Profesor ing. Vladimír Coufal, CSc., 1996

nuje Žiželeves – jako syn učitele jednotřídní obecné školy) byl na pedagogickou dráhu dobře připraven: absolvoval s vyznamenáním zemědělský odbor při Vysokém učení technickém v Praze (během studií působil jako demonstrátor u profesora Julia Stoklasy) a tříletou praxi odborného úředníka na tehdejší státní statku Světí u Hradce Králové. Po 36 letech, v roce 1955, když Doc. Dr. Ing. Václav Kuhn odcházela do výslužby, bylo nepochybné, že tradici skvěle obsazené „katedry“ produkce rostlinné v Chrudimi dostal beze zbytku. Osud mu i přes zdravotní potíže dopřál dožít se požehnaného věku 88 a půl roku. Zemřel 2. července 1982.

Svou pedagogickou dráhu začínal jako „zatímní profesor“, po dvou letech mu byla udělena hodnost „profesora“ (8. ledna 1921). 20. června 1928 byl na Čes. vys. škole technické v Praze prohlášen doktorem technických věd (mimochodem spolu s Ing. Jaroslavem Šimonem, poz-

dějším profesorem VSŽ v Brně). Zakrátko následovala jednomyslná volba za „skutečného člena“ Československé Akademie zemědělské v Praze.

Těžiště jeho pedagogické práce bylo na jeho mateřské škole (kromě výuky spravoval obsáhlé sbírky z produkce rostlinné, sbírky lesnické a také „zkušební pole“ s příslušným inventářem). Učil ovšem i v kurzech pro praktické zemědělce, v pedagogickém semináři pro kandidátky učitelství na školách hospodářských, později i na semináři pro kandidáty učitelství zemědělských škol.

Již v roce 1923 byl Ing. V. Kuhn ministerstvem zemědělství jmenován též přednostou oddělení pro produkci rostlinnou při státní výzkumné stanici v Chrudimi a stanice meteorologické. Tato skutečnost představovala na jedné straně pro bádařského Kuhnova ducha obrovské pole působnosti – samozřejmě za cenu obrovského úsilí a hodně času – na straně druhé významný a dosud nedocenený přínos zemědělskému pokroku obecně a pro daný region zvláště.

Pro ilustraci nahlédneme kupříkladu do výkazu o činnosti oddělení vedeného prof. Kuhnem (za pomoci jednoho „odborného úředníka“) za rok 1924–1925: V kapitole „odrůdové pokusy srovnávací“ předány výsledky v předšlém roce založených hlavních srovnávacích pokusů osm odrůd ovsa (30 parcel), sedm odrůd kukuřice (27 parcel), dále zpracovány předběžné pokusy 17 odrůd ozimého žita (57 parcel), 43 odrůd ozimé pšenice (141 parcel), tři odrůd ozimého ječmene (12 parcel), čtyři odrůd ozimé pšenice stanicí zušlechťované (12 parcel), 54 odrůd (183 parcel) „jarého“ ječmene, sedm odrůd (27 parcel) ovsa, 11 odrůd (39 parcel) „jaré“ pšenice, sedm odrůd (27 kmenů) stanicí zušlechťovaného máku, 12 odrůd (12 parcel) kukuřice.

Nově byly založeny na 45 parcelách hlavní odrůdové pokusy s kukuřicí (13 odrůd) a na stejném počtu parcel pokusy s cukrovkou (12 odrůd). Na dalších 334 parcelách byly založeny předběžné pokusy s ozimým žitem (15 odrůd), s ozimou pšenicí (47 odrůd), s ozimým ječmenem (dvě odrůdy), s ozimou pšenicí stanicí zušlechťovanou (čtyři odrůdy), s jarní pšenicí (17 odrůd) „informační“ pokusy s vojtěškou (osm odrůd), vičencem (dvě odrůdy), „s makem stanicí zušlechťovaným k srovnání výnosnosti“ (12 linií), s kukuřicí (dvě odrůdy) a sójou (čtyři „typy“).

V kapitole „pokusy z výživy rostlin“ se uvádí, že byl „dokončen slepý pokus s řepou cukrovkou pro založení hnojařského pokusu s různými fosforečnými hnojivy a zpracovány příslušné výsledky za účelem zjištění stejnoměrnosti půdy.“ Z nových pokusů byl založen srovnávací pokus s různými

fosforečnými hnojivy s pokusnou plodinou ječmene (25 parcel), pokus se syntetickými hnojivy dusíkatými s pokusnou plodinou řepou cukrovkou (36 dílců) a sledována „pokusně hospodářská výhodnost americké motýlokvěté rostliny *Dalea alopecuroides* k účelům zeleného hnojení“.

V kapitole „pokusy z fytopatologie“ zpracovány výsledky pokusu s mořením semene řepy cukrovky proti řepné spále. Použito pět mořících prostředků, a to germisanu, uspulu, betanolu, kyseliny sírové, kyseliny karbolové (19 parcel). Nově založen pokus s mořením snětivého ovsa suchou cestou se 6 mořícími prostředky (22 parcel) „u srovnání s formalinem“.

Kromě toho je vykazována práce na šlechtění žita, pšenice, máku, dále podíl na akci „pokusné pěstování léčivých rostlin“ a na akci „zachování domácích odrůd“. Součástí odvedené práce jsou též rozborů vzorků semene, stanovení klíčivosti a samozřejmě meteorologická pozorování.

Pohled do následných výročních zpráv stanice svědčí o tom, že program se nikterak neomezoval – spíše naopak! Zintenzívnila se např. činnost v oblasti zušlechťování rostlin (výsledkem byla výnosná a jakostní ozimá pšenice „Chrudimka“, která byla, zejména v Čechách, svého času značně rozšířena), přibyla srážkoměrná stanice, sledování chorob a škůdců, udržování domácích krajských odrůd atd.

K této badatelské práci přidal prof. Kuhn soustavné studium veškeré dostupné literatury, kontakty s významnými praktiky i odborníky, jakož i četné zahraniční cesty; navštívil postupně Německo, Holandsko, Anglii, Francii, Bulharsko, Jugoslávii, Řecko, Turecko, Itálii, Egypt a jiné země. (Mimořádně: bulharská vláda, aby mu usnadnila studium problematiky rostlinné produkce u nich, mu na dobu tří měsíců poskytla volnou jízdenku po území celého státu.) Není divu, že záhy v odborných kruzích získal zasloužený respekt. Důkazem toho je skutečnost, že v roce 1926 mu nabídla Vysoká škola zemědělská v Brně místo po zemřelém profesoru Munzarovi. (Podle svědectví dcery, která nám s vzácnou ochotou poskytla i další informace, byl na tuto nabídku, pochopitelně, právem hrdý. Bylo mu tehdy 32 let, z rodinných důvodů ji však nepřijal.)

Za vysokoškolskou katedru, kam nepochybně patřil, se přece jen dostal, byť jen nakrátko. V letech 1948–1952 působil na Vysoké škole zemědělské v Praze jako soukromý docent. Leč nebyl mu dopřán odpovídající prostor ani čas, aby mohl rozdat své bohaté vědomosti a zkušenosti.

Samozřejmou jeho povinností bylo šíření pokroku mezi výkonnými zemědělci. Přednášel jim při nejrůznějších pří-

ležitostech, organizoval nebo se podílel na organizaci odborných výstav, publikoval, poskytoval – písemně i ústně – individuální konzultace, pomáhal při zajišťování osiva, hnojiv apod.

Mimořádně bohatá je jeho literární práce. Napsal řadu učebnic pro zemědělské školy a ovlivňoval tak po několik desetiletí úroveň výuky pěstování rostlin na nižších i vyšších hospodářských školách v celé vlasti (učebnice byly ve směr přeloženy do slovenštiny i maďarštiny). Vydal i cenné odborné publikace pro zemědělskou veřejnost, např. Racionální použití hnojiv – v několika vydáních, Zhospodárnění práce při pěstování cukrovky, Pěstování olejnin, do Malé encyklopedie zemědělské napsal stať Pěstování rostlin. Jeho jméno také najdeme pod mnoha články odborných časopisů českých i slovenských, pod odpověďmi na nejrůznější dotazy v „hovorně“ Československého zemědělce, Lidového deníku, Kodyma atd.

Stejně bohatý je výčet jeho nejrůznějších funkcí: např. byl členem uznávací komise pro osiva a sádky, zpravodajem

pro rostlinolékařskou službu ministerstva zemědělství, členem Svazu státních výzkumných ústavů zemědělských v ČSR, členem odboru pro výrobu rostlinnou Zemědělské jednoty v Praze, jednatelem Župního hospodářského sboru v Pardubicích, místopředsedou Okresního hospodářského sboru v Chrudimi, předsedou zemědělského odboru Národohospodářského ústavu východočeského v Pardubicích a členem Ústředního výboru tohoto sboru. Najdeme ho i mezi členy Pedagogické společnosti, Syndikátu zemědělských spisovatelů a novinářů ČSR...

Skutečně obdivuhodné dílo! To lze vykonat jen člověku neobyčejně schopnému a nesmírně pracovitému, který navíc má mimořádnému pochopení svých nejbližších (toho se mu dostávalo v míře vrchovaté: jeho dcera dodnes nezapomněla, jak maminka obětavě přebírala nejen podstatně větší část starostí o rodinu, ale jak ochotně jemu pomáhala při vyhledávání pramenů, přepisování textů atd.).

Ing. Josef Rozman, CSc., Moravská Třebová

Stanislav Varga

Když jsem ve čtvrtek 1. srpna uviděl v poště obálku s černým proužkem přes roh, ovládl mě podivný pocit. Netušil jsem v té chvíli, co se dozvím. Otevřel jsem obálku a po přečtení jména na oznámení o úmrtí se mi v mysli začal odvíjet příběh. Příběh, který jsem prožil s mým velkým přítelem a kamarádem Slávkem Vargou. Ano, bylo to jméno Ing. Stanislava Vargy, které jsem uviděl na tom černobílém listu papíru. Slávek zemřel a já se s ním nestačil ani rozloučit.

Náš společný příběh začal v roce 1978, kdy jsem ho poznal na metodickém dnu pořádaném tehdejšími Výzkumným ústavem odborného školství, dlouholetým Slávkovým působištěm. Byl jsem v té době začínajícím zemědělským pedagogem a Slávek pro mě byl někdo, k němuž jsem okamžitě pocítil jakousi zvláštní úctu. Úctu, jež byla vyvolána nejen jeho odbornou fundovaností a zkušenostmi, ale i jeho vybraným chováním a uvážlivým vystupováním. V počátku našeho přátelství jsem ještě nevěděl, že jsem potkal svého učitele a rádce na příštích téměř 25 let.

Ing. Stanislav Varga, zemědělský pedagog, odborný pracovník, autor učebnic absolvoval v roce 1955 zootechnickou fakultu VŠZ Brno a následně pedagogický seminář pro vzdělávání učitelů zemědělských škol v Liblicích. Až do roku 1963 působil jako učitel na Strednej poľnohospodárskej škole v Novém Mestu nad Váhom, po té dlouhodobě pracoval ve Výzkumném ústavu odborného školství Praha.

Slávek Varga mne uvedl do velkého světa zemědělského odborného školství, jeho prostřednictvím jsem měl čest poznat mnoho krásných lidí, s nimiž jsme prožili mnoho hezkých chvil. Kromě toho, že jsme se Slávkem společně vytvořili velký počet zajímavých projektů a pedagogických dokumentů, patřilo mezi jeho nejhezčí léta působení ve funkci ředitele 1. české soukromé zemědělské školy Františka Horského ve Fořtu, kterou řídil v první polovině devadesátých let. Také vznik této školy patří mezi výsledky naší společné práce.

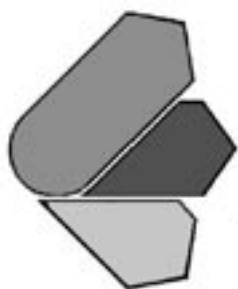
Slávek považoval toto období za jedno z nejšťastnějších období svého života a moc rád na ně vzpomínal. Celou svojí osobností oslovoval žáky, kteří ho měli velmi rádi. Učili se od něho lidskosti v tom pravém slova smyslu.

Věnujte mu, prosím, společně se mnou krátkou vzpomínku.

Ing. Zdeněk Kraus, bývalý ředitel SOUz, OU a U Fořt

Svoji velmi aktivní činnost završil ve funkci ředitele 1. české soukromé zemědělské školy F. Horského ve Fořtu.

Patřil k nejdéle působícím členům redakční rady časopisu Zemědělská škola a byl rovněž jejím pravidelným dopisovatelem.

ÚZPI PRAHA

47816
ISSN 0044-3875

První číslo časopisu Zemědělská škola vyšlo v r. 1936. Časopis byl nejdříve volnou přílohou měsíčníku Zemědělský pokrok, brzy ale začal vycházet samostatně. V r. 1991 jeho vydávání převzaly zemědělské školy (všech stupňů) a některé vzdělávací instituce. I po rozdělení Československa zůstává časopis společným pojítkem zemědělského školství v České republice a ve Slovenské republice.

Od školního roku 2002/2003 se dohodl dosavadní vydavatel – Sdružení zemědělských, lesnických a potravinářských škol, rybářské školy a školních hospodářství – s Ústavem zemědělských a potravinářských informací Praha o poskytnutí práva vydávat časopis a používat titul Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola. Vydávání časopisu se tak vrací do prostorů, odkud před 66 lety vyšlo první číslo Zemědělské školy, a kde také v tehdejších „Domě Zemědělské osvěty“ sídlila redakce.

Časopis je určen pedagogickým pracovníkům i studentům, výzkumným a odborným pracovníkům, všem organizacím zabývajícím se zemědělským školstvím a vzděláváním i jednotlivcům působícím v oblasti tohoto zájmu.

AGROINŠTITÚT
NITRA

KALENDÁŘ září – říjen 2002

15. 9.	SZEŠ Třebíč	XI. chovatelský den
19. 9.	Radešínská Svratka	Den českého strakatého skotu
21. 9.	VOŠ, SZeŠ a SOU Chrudim	140. výročí založení školy
23. – 26. 9.	ČZU Praha	konference k 50. výročí
26. – 27. 9.	SZÁŠ Piešťany	VICTORIA REGIA, 9. národní soutěž v aranžování a viazaní kvetov
27. 9.	Kámen u Pelhřimova	Mistrovství ČR v orbě
2. – 5. 10.	Výstaviště České Budějovice	Vzdělání a řemesla
3. – 6. 10.	Výstaviště Flora	HORTIKOMPLEX
10. – 13. 10.	Výstaviště Lysá nad Labem	Zemědělec
11. 10.	SLŠ Hranice	150. výročí založení školy
16. 10.	Agroinštitút Nitra	Oslavy světového dne potravin
17. – 19. 10.	Výstaviště Letňany	PragaAgro

Časopis vydávají

Ústav zemědělských a potravinářských informací, Slezská 7, 120 56 Praha 2

Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

Adresy redakcí

ÚZPI, Slezská 7, 120 56 Praha 2

tel.: 227 010 332, 227 010 111, fax, zázn.: 241 725 871, e-mail:

krajickova@uzpi.cz

Redaktorka: Ing. Alena Krajíčková

Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

tel., fax: 037/653 67 33, e-mail: casopis@agroinstitut.sk

Redaktorka: Mgr. Daniela Janková

www.agronavigator.cz

Časopis vychází desetkrát ročně (září – červen), cena jednoho výtisku je 15, - Kč (Sk), roční předplatné 150, - Kč (Sk)

Objednávky časopisu zajišťuje česká redakce a slovenská redakce na svých adresách

Sazba a tisk ÚZPI Praha

Autorem ilustrace na obálce je Ing. Mirko Hrabě, SZeŠ Humpolec

Redakční rada

Ing. Jaromír Beneš, Školní statek Opava; PhDr. Zuzana Burdanová, MP SR Bratislava; Ing. Miroslav Červený, SZeŠ Humpolec; Ing. Igor Drobný, SZÁŠ Piešťany; Ing. Ludmila Gočálová, MZe ČR; Ing. Zorka Husová, NÚOV Praha; Mgr. Daniela Janková, Agroinštitút Nitra; Ing. Václav Kolečko, SOU Praha – Velká Chuchle; PhDr. Dana Linhartová, CSc., ÚHV PEF MZLU Brno; Ing. Josef Matoušek, MZe ČR; Ing. Mária Múdra, SOUP Rakovice; Ing. Jaromír Musil, Ph.D., Národohospodářská škola Boskovice; doc. Ing. Milan Slavík, CSc., KP ČZU Praha; PhDr. Pavel Sýkora, MZe ČR